

ВЕЛИКИ КАНОН СВЕТОГ АНДРЕЈА КРИТСКОГ

Који се чита на Великом Повечерју у прва четири дана Свете 40-нице,
и на Јутрењу четвртка 5-е седмице.

Превео са грчког
ЕПИСКОП др АРТЕМИЈЕ

Београд, 2007.

Благословом Епископа рашкопризренског
АРТЕМИЈА

Издавач

Епархија рашкопризренска

Одговорни уредник

Војислав Јовичић

Коректура

Гордана Чугаљ

Припрема за штампу

Скенер Студио Лазић

Тираж

500 ком

ПРЕДГОВОР

Бити прави хришћанин, значи бити доживотни покајник, значи имати стално пред очима мноштво својих сагрешења, и непрекидно осећати покајничко расположење. На то је човек позван пре него што постане хришћанин. „Покајте се и верујте у Јеванђеље“ (Мк. 1, 15), рекао је Господ Христос у почетку своје проповеди, и тиме показао пут како се постаје следбеник Христов. Кроз покајање. Покајање је буна човека против самога себе, рекао је епископ Николај. То је буна против старог човека, човека огрезлог у греху и страсти и удаљеног од Бога. Јер сваки грех удаљује од Бога, а човек испуњен гресима, одлутао је у даљну земљу где се лице Божје не види.

Да би такав човек постао „нова твар“, по светом апостоу Павлу, мора прво доћи к себи, попут блудног сина из Јеванђеља. Богом одређено време за буђење из летаргичног сна греха, несумњиво је свети Велики Пост - Света Четрдесетница. Ту човека све покреће на покајање, све указује на његове грехе. Свака песма, свака стихира, свака молитва, свака реч која се у цркви чује. А пре свега и изнад свега богонадахнути, ненадмашни Велики Канон Светог оца нашег Андреја Критског. То је неиследимо море покајничких суза, вапаја, уздаха. Нема човека, нема грешника који неће наћи себе у Великом Канону. Зато Канон у ствари представља личну исповест сваког православног хришћанина.

Велики Канон је, како се каже у његовом синаксару, довољан да и најтврђу душу омекша и доброј будности подигне, ако се само са скрушеним срцем и великом пажњом пева. Као такав, он је божанска сила спасења. Удружен још са постом - он је чудотворан као преображајна сила спасења, преображења, просвећења, обожења.

Кроз богонадахнута уста светог Андреја Критског из сваког тропара његовог Великог Канона одзвања ехо апостола поруке: „Устани ти који спаваш, васкрсни из мртвих, и обасјаће те Христос.“ (Еф. 5, 14) Жеља да би тај спасоносни глас доспео не само до уха, него и до срца нашег човека - хришћанина, и покренуо га на свеспасоносно покајање, и побудила ме је да Велики Канон преведем на српски језик.

Том послу сам приступио још пре десетак и више година, као суплент Богословије у манастиру Крка. Тада сам превод извршио са црквенословенског текста (из Посног Триода), и упоредио га са грчким текстом уз помоћ мога духовног оца др Јустина Поповића. Но тај превод нигде није објављен, јер сам ја ускоро, 1968. године, отишао у иностранство на постдипломске студије, где сам провео око девет година.

Вративши се из Атине, сада са знањем изворног грчког језика, а ношен истом жељом као и пре десетак година, поново сам извршио превод Великог Канона, сада са грчког оригинала, из грчког издања Триода, Атина 1967. године.

Нека би Господ, молитава ради светог Андреја Критског, учинио да овај скромни труд буде примљен и прихваћен са оном љубављу са каквом сам на њему радио.

ПРЕВОДИЛАЦ

ПОНЕДЕЉАК

У три сата после подне (или кад је уобичајено) улази црквењак, и учинивши поклон старешини, одлази и клепа у клепало 12 пута. И скупљамо се у цркву сви, и учини сваки уобичајена метанија, и мало седимо, док се сви или већина сакупи. Уставши свештеник са своје столице и учинивши обичан поклон игуману, почиње богослужење: ¹

Свештеник: Благословен Бог наш...

Чтец: Слава Теби, Боже наш, слава Теби; Царе небески; Трисвето, и *три метанија:* Оче наш... и

Свештеник: Јер је Твоје царство...

Чтец: Амин. *И одмах:* Ходите да се поклонимо... и *три метанија, и одмах почиње*

Псалм 69: Боже, буди ми у помоћи...

И одмах почињемо Велики Канон, делећи га на четири дела са Ирмосом, тако да се заврши у четвртак увече.

ПЕСНИЧКИ САСТАВ СВЕТОГА ОЦА НАШЕГ АНДРЕЈА КРИТСКОГ, ЈЕРУСАЛИМСКОГ

ВЕЛИКИ КАНОН ГЛАС 6.

Ирмос по двапут

Правимо и на сваки тропар три метанија

ПЕСМА 1.

Ирмос: Помоћник и покровитељ би ми на спасење; овај је Бог мој и прославићу Га, Бог оца мога, и хвалићу Га, јер се славно прослави. (Изд. 15, 1-2)²

Припев: Помилуј ме, Боже, помилуј ме!³

Одакле да почнем оплакивати дела кукавног живота мога? Шта да поставим као почетак садашњем ридању, Христе? Но као Милосрдан дај ми опроштај сагрешења.

Хајде, бедна душо, са телом својим, исповеди се Створитељу свега, и окани се, најзад, пређашњег безумља, и принеси Богу у покајању сузе.

Превазишавши у преступу првозданог Адама, познах себе обнажена од Бога и вечнога царства радости, грехова мојих ради. (Пост. 3, 6-7)

Авај мени, бедна душо, што си се уподобила првој Еви? Јер си вид свој употребила на зло, и ранила си се љуто, и дотакла си се дрвета, и окусила си дрско безумне хране. (Пост. 3, 6)

Уместо Еве телесне, појави се у мени мислена Ева - страсна помисао у телу, која указује на радости, а храни ме увек горком храном.

По заслуги Адам би изгнан из Раја, Спасе, не сачувавши једну твоју заповест; како ли

¹ То бива овако: Пред сам почетак Великог Повечерја, изнесе са налоњ на средину цркве, и на њега са постави Посни Триод. Свештеник у епитрахиљу и фелону, стане испред налоња и почиње, како је речено.

² Цитати у заградама на крају појединих тропара, указују библијску основу за садржину дотичног тропара.

³ Ово је припев за сваки тропар.

ћу тек ја пострадади, одбацујући увек животворне речи Твоје? (Пост. 3, 23)

Слава, Тројичан:

Надсуштаствена Тројица, у Јединици слављена, узми од мене тешко бреме греха, и као Милосрдна, дај ми сузе умилења.

И сада, Богородичан:

Богородице, надо и заступнице оних који Те певају, узми од мене тешко бреме греха, и као чиста Владичица, прими мене који се кајем.

ПЕСМА 2.

Ирмос: Чуј небо, и говорићу, и певаћу Христа, Који је у телу дошао из Дјеве.
Чуј небо, и говорићу, земљо слушај глас онога који се каје пред Богом и који Га пева.
Погледај ме, Боже, Спаситељу мој, Твојим милостивим оком, и прими моје топло исповедање.

Сагреших више од свих људи, једини сагреших Теби; но смилуј се као Бог, Спасе, на своје створење. (I Тим. 1, 15)

Усвојивши ругобу мојих страсти, сластољубивим тежњама погубих красоту ума.
Милосрдни Господе, бура зала потапа ме, но као Петру и мени, Спасе, пружи руку.
(Мт. 14, 31)

Оскврних одећу тела мога, и укаљах, Спасе, оно што је по образу и по подобију.
Помрачих красоту душе сластима страсти, и потпуно сав ум у прах претворих.
Подерах своју прву одећу, коју ми изатка Створитељ испочетка, и зато наг лежим.
Обукох се у подерану хаљину, коју ми изатка змија саветом и стидим се. (Пост. 3, 21)
Милосрдни, и ја приносим сузе као блудница: очисти ме, Спаситељу, милосрђем Твојим. (Лк. 7, 38)

Погледах на красоту дрвета, и преварих се умом; и сада лежим наг и срамим се.
Радише на леђима мојим сви началници зала, продужујући против мене безакоње своје. (Пс. 129, 3)

Слава, Тројичан:

Певам Тебе Једнога у три Лица, Бога свих: Оца и Сина и Светога Духа.

И сада, Богородичан:

Пречиста Богородице Дјево, једина свеопевана, моли усрдно, да се спасемо.

ПЕСМА 3.

Ирмос: На непоколебивом, Христе, камену заповести Твојих, утврди моје помисли.⁴
Огањ од Господа, некада Господ путивши као кишу, земљу содомску сагори. (Пост. 19, 24)

На гору бежи, душо, као Лот онај, и на Сигору се спасавај. (Пост. 19, 22-23)
Бежи од пожара, о душо! Бежи од содомског горења, бежи од уништења божанским пламеном.

Ја једини сагреших Теби, Христе Спасе, сагреших више од свих, али не презри мене.
Ти си Пастир Добри, потражи мене јагње, и не презри ме заблуделог. (Јн. 10, 11-14)
Ти си слатки Исус, Ти си Створитељ мој; у Теби ћу се, Спасе, оправдати.

⁴Остављено је као у словенском Триоду, иако у грчком издању Триода (Атина 1967) стоји: - „Цркву Твоју утврди“.

Исповедам се Теби, Спаситељу: Сагреших Ти неизмерно; но отпусти, опрости ми као Милосрдан.

Слава, Тројичан:

О Тројице Јединице, Боже, спаси нас од заблуде, и искушења, и невоља.

И сада, Богородичан:

Радуј се утробо која си Бога примила, радуј се престоле Господњи, радуј се Мати Живота нашега.

ПЕСМА 4.

Ирмос: Чу пророк о доласку Твоме, Господе, и уплаши се, јер ћеш се од Дјеве родити и људима јавити се, те говораше: Чух глас Твој, и уплаших се, слава моћи Твојој, Господе. (Авак. 3, 1)

Не презри дела Твоја, и створења Твога не превиди, праведни Судијо, иако једини сагреших као човек више од сваког човека, јер као Господ свих имаш власт да опрашташ грехе, Човекољупче. (Мт. 9, 6; Мк. 2, 10)

Приближава се, душо, крај, приближава се, а ти не мариш нити се припремаш; време се скраћује, устани, Судија је близу пред вратима. Као сан, као цвет време живота пролази; што се узалуд метемо? (Мт. 24, 23; Мк. 13, 29; Лк. 21, 31)

Прени се, о душо моја! Размишљај о делима твојим која си учинила, изнеси их пред очи твоје, и проли капље суза твојих; реци са смелошћу дела и помисли Христу, и оправдај се.

Не би у животу греха, ни дела, ни злоће, којом ја, Спасе, не сагреших; умом и речју, и слободном вољом, и ставом, и мишљу и делом сагрешивши, као други нико никада.

Зато и прекорен бих, зато осуђен бих ја бедник од своје савести, од које ништа у свету нема силније. Судијо, Искупитељу мој, који ме познајеш, поштеди, и избави, и спаси ме слугу Свога.

Лествица, коју виде у старини велики Патријарх, слика је, душо моја, делотворног пењања, разумног узлажења; ако хоћеш, дакле, да живиш делањем, и умом, и созерцањем, обнови се. (Пост. 28, 21)

Жегу дневну претрпе због оскудице Патријарх, и студен ноћну поднесе, сваки дан стадо пребрајајући и напасајући, борећи се, служећи, да две жене добије. (Пост. 31, 7, 40)

Разуми под две жене делање и знање у созерцању; делање, дакле, Лију, као многодетну; а Рахиљу - знање, као трудољубиву, јер без трудова неће се постићи, душо, ни делање ни созерцање.

Слава, Тројичан:

Нераздељиво суштином, несливено Лицима, богословствујем Те, Тројично Једно Божанство, као једноцарствено и сапрестолно; кличем Ти песму велику, на висинама трикратно певану. (Ис. 6, 1-3)

И сада, Богородичан:

И рађаш и девствујеш, и остајеш кроз обоје по природи Дјева. Рођени из Тебе обнавља законе природе, и утроба плодоноси без порођајних мука. Где Бог хоће побеђује се поредак природе, јер Он чини све што хоће.

ПЕСМА 5.

Ирмос: Човекољупче, молим Ти се, просвети онога који Ти ујутро рани, и упути и мене на заповести Твоје, и научи ме, Спасе, да творим вољу Твоју. (Пс. 63, 2; 119, 35)

У ноћи живот мој проводих свагда, јер ноћ греха би ми тама и дубока магла; но као сина дана, покажи ме, Спаситељу. (Еф. 5, 8)

Подражавајући Рувима, ја бедни изврших безакони и противзаконити савет против Бога Вишњег, оскврнивши постељу моју, као онај очеву. (Пост. 35, 22; 49, 3-4)

Исповедам се Теби, Христе Царе, сагреших, сагреших као некада Јосифова браћа, која су продали плод чистоте и целомудрија. (Пост. 37, 28)

Од сродника праведна душа би свезана; продаде се у ропство Слатки, као праобраз Господа. А ти, душо, сва си се продала твојим залима.

Јосифа праведног и целомудреног умом подражавај, бедна и неискусна душо, и не оскврњуј се безумним тежњама, увек безаконујући.

Иако у јами поживе некада Јосиф, Владико Господе, но то би праобраз Твога погребца и васкрсења; а ја када ћу Ти тако нешто принети?

Слава, Тројичан:

Тебе Тројице славим, Једнога Бога: Свет, Свет, Свет си Оче, Сине и Душе, проста суштина, Јединице увек слављена.

И сада, Богородичан:

Нетљена, безмужна Мати Дјево, из Тебе се обуче у моју природу Бог, Који је створио векове и сједини са Собом човечанску природу.

ПЕСМА 6.

Ирмос: Завапих свим срцем својим к милосрдном Богу, и чу ме из ада преисподњег, и изведе из трулежи живот мој.

Сузе очију мојих, Спасе, и уздахе из дубине вапијућег срца искрено приносим: Боже, сагреших Ти, помилуј ме.

Уклонила си се, душо, од Господа твога, као Датан и Авирон; но поштеди, завапи из дубине срца, да те не прогута понор земљин. (Број. 16, 32)

Као јуница разбеснела, душо, уподобила си се Јефрему; као срна од замки чувај живот, окрилативши се делањем, и умом, и созерцањем. (Јерем. 31, 18; Ос. 10, 11)

Рука Мојсијева да нас увери, душо, како Бог може губави живот убелити и очистити; и не очајавај због себе, иако си се огубала. (Изд. 4, 6-7)

Слава, Тројичан:

Тројица сам проста и нераздељива, раздељена у Лицима, и Јединица сам природом сједињена, говори Отац и Син и Божански Дух.

И сада, Богородичан:

Утроба Твоја роди нам Бога, Који постаде човек као ми; Њега, као Створитеља свих, моли Богородице, да се молитвама Твојим оправдамо.

Кондак, глас 6.

Душо моја, душо моја, устани што спаваш, крај се приближује, и уплашићеш се; прени се, дакле, да те поштеди Христос Бог, Који је свуда и све испуњава.

ПЕСМА 7.

Ирмос: Сагрешисмо, безакононасмо, неправедно поступасмо пред Тобом; нити сачунасмо, нити извршисмо што си нам заповедио, но не напусти нас сасвим, Боже отаца. (Дан. 9, 5-6)

Сагреших, безаконовах, и одбацих заповест Твоју, јер се у гресима зачех, и додадох ранама својим рану; но Ти ме помилуј, као милосрдан, Боже отаца. (Пс. 50, 5)

Теби, Судији моме, исповедам тајне срца свога; види моје смирење, види и тугу моју, и буди пажљив на суду моме сада, и сам ме помилуј као милосрдан, Боже отаца. (Пс. 38, 19; 25, 18; 35, 23)

Као што некада, душо, Саул изгуби магарице оца свога и узгред нађе царство на дневном скупу; но пази, не заборављај себе, претпостављајући своје скотске похоте Царству Христовом. (I Сам. 9, 1-27; 10, 1)

Душо моја, мада некада богоотац Давид сагреша двоструко, бивши устрељен стрелом прељубе, и заробљен копљем казне за убиство; но ти сама болујеш од тежих грехова, самовољних похота. (II Сам. 11, 14-15)

Давид некада додаде безакоњу безакоње, убиство са прељубом помешавши, и одмах показа двоструко кајање; но ти си, душо, најрђавија дела учинила, не показавши се Богу.

Давид некада схвати грех, написавши песму као на слици, којом изобличи дела која учини, вапијући: Помилуј ме, јер сагреших Теби јединоме Богу свих, Ти сам очисти ме! (Пс. 50, 3-6)

Слава, Тројичан:

Тројице проста, неразделива, јединосушна Јединице света Светила и Светлости, и свето Тројство и Једно свето, слави се, Бог Тројица. Но, душо, опевај и прослави Живот и Животе - Бога свих.

И сада, Богородичан:

Певамо Те, благосиљамо Те, клањамо Ти се, Богородитељко, јер си од неразделиве Тројице родила Једнога - Сина и Бога, и нама који смо на земљи сама си открила све небеско.

ПЕСМА 8.

Ирмос: Онога Кога славе војске небеске, и пред Ким дрхте Херувими и Серафими, све што дише и сва твар, певајте, благосиљајте и преуносите у све векове.

Помилуј, Спасе, сагрешившег, подигни ум мој ка обраћењу, прими ме кајућег се, смилуј се на вапијућег: Теби једином сагреших, безаконовах, помилуј ме.

Колесничар Илија, колесницом врлина ношаше се изнад свега земаљског, кад узиђе као на небо. Зато, душо моја, размишљај о његовом усхођењу. (II Цар. 2, 11)

Јелисеј некада примивши плашт Илијин, прими двоструку благодат од Бога; ти пак, о душо моја, ниси окусила ове благодати због неуздржања. (II Цар. 2, 9. 11-13)

Јорданска вода, ударена од Јелисеја плаштом Илијиним, заустави се. Ти пак, о душо моја, ниси окусила ове благодати због неуздржавања. (II Цар. 2, 14)

Сунамићанка, по својој доброј нарави, некада угости праведника, о душо! Ти пак, ниси примила у дом ни странца ни путника, зато ћеш плачућа бити избачена из брачне одаје напоље. (II Цар. 4, 8)

Увек си подражавала Гијезијев нечисти разум, о бедна душо; његовог среброљубља

клони се макар у старости; бежи од пакленог огња, одступивши од својих зала. (II Цар. 5, 20-27)

Благосиљамо Оца, Сина и Светога Духа, Господа!

Тројичан:

Беспочетни Оче, сабеспочетни Сине, Утешитељу благи, Душе прави; Родитељу Речи Божије, Речи Оца Беспочетнога, Душе животворни и стваралачки, Тројице Јединице, помилуј ме.

И сада, Богородичан:

Пречиста, у утроби Твојој изатка се тело - духовна порфира Емануилова, као од црвеног скерлета, зато величамо Тебе уистини Богородицу.

ПЕСМА 9.

Ирмос: Од бесеменог зачећа рођење неизрециво, од Матере безмужне нетрулежни пород, јер Божије рођење обнавља природе. Зато Те сви нараштаји, као Богоневестну Матер, православно величамо. (Лк. 1, 35-48)

Ум се обрани, тело се уболести, болује дух, реч изнеможе, живот се умртви, крај је пред вратима. Стога, бедна душо моја, шта ћеш учинити када дође Судија да испита све твоје?

Представих ти, душо, Мојсијево створење света, и од тада сво Старозаветно Писмо, које ти казује о праведнима и неправеднима; но ти си, о душо, сагрешивши Богу, подражавала друге а не прве.

Закон изнеможе, не делује Еванђеље, сво Писмо у теби би занемарено; Пророци изнемогоше, и свака реч праведника; ране твоје, о душо, умножише се, не будећи лекара који те исцељује.

Приводим ти узор Новог Завета, који те воде, душо, ка умилењу; угледај се на праведнике, одвраћај се од грешника, и умилостиви Христа, молитвама и постом и бденијем и чедношћу.

Христос се очовечи, призвавши на покајање разбојнике и блуднице; покај се, душо, врата Царства већ се отворише, и отимају се о њих фарисеји и цариници и прељубочинци који се кају. (Мт. 11, 12; 21, 31; Лк. 16, 16)

Христос се очовечи, сјединивши се са телом нашим, и све што је природно драговољно испуни, осим греха; показујући теби, о душо, углед и слику Свога снисхођења.

Христос мудраце спасе, пастире сазва, многе младенце показа мученицима, старца и стару удовицу прослави;⁵ а ти, душо, њих ниси подражавала ни делањем ни живљењем; но тешко теби на суду! (Мт. 2, 1-16; Лк. 2, 4-8; 25-26; 36-38)

Господ постивши четрдесет дана у пустињи, на крају огладни, показујући да је човек; душо, не устраши се, ако ти се приближи непријатељ, молитвом и постом нека буде одбачен од ногу твојих. (Изд. 34, 28; Мт. 4, 2; Мк. 1, 13; Лк. 4, 2)

Слава, Тројичан:

Оца прославимо, Сина узвеличајмо, Божанскоме Духу верно се поклонимо, Тројици неразделивој, Јединици по бићу, као Светлости и Светилима, и Животу и Животима, Који оживљава и просвећује све и сва.

⁵ Мисли се на св. Симеона Богопримца и пророчицу Ану.

И сада, Богородичан:

Чувај народ Твој, Пречиста Богородитељко, јер Тобом у вери живимо, и Тобом се утврђујемо, и Тобом побеђујемо свако искушење, и надвлађујемо противнике, и напредујемо у богољубљу и братољубљу.

Андреју: Преподобни оче Андреје, моли Бога за нас!

Андреје чесни и оче треблажени, пастиру Критски, не престај молити за оне који те певају: да се сви ми који верно поштујемо твој спомен, избавимо од гнева, и невоље, и пропасти, и безбројних сагрешења.

Затим обе певнице певају Ирмос 9-е песме: Од бесеменог зачећа... И наставља се даље Велико Повечерје по реду.

УТОРАК

Почетак исти као у понедељак

ПЕСМА 1.

Ирмос: Помоћник и покровитељ би ми на спасење, овај је Бог мој и прославићу Га, Бог оца мога, и хвалићу Га, јер се славно прослави. (Изм. 15, 1-2)

Притев: Помилуј ме, Боже, помилуј ме!

Превазишавши Каиново убиство, по слободној вољи постадох убица савести душе, оживевши тело и војевавши против ње рђавим својим делима. (Пост. 4, 8)

Не уподобих се, Исусе, Авељевој правди, никада Ти не принесох угодан дар, ни божанска дела, ни жртве чисте, ни живот непорочни. (Пост. 4, 4)

Као Каин и ми, бедна душо, принесмо заједно Творцу свих: прљава дела, жртву лажну и живот непотребан, зато и бисмо осуђени. (Пост. 4, 3-5)

Ти, Створитељу, оживевши блато, дао си ми тело и кости, и дисање и живот. Но, о Творче мој, и Искупитељу мој, и Судију, прими ме кајућег се. (Пост. 2, 7)

Излажем Ти, Спасе, грехе које учиних, и ране душе моје и тела, које ми унутра разбојнички нанеше убиствене помисли. (Лк. 10, 30)

Иако сагреших, Спасе, но знам да си Човекољубац, кажњаваш милостиво, и сажаљеваш усрдно; видиш плачућег, и притичеш као Отац, позивајући натраг блуднога. (Лк. 15, 20)

Слава, Тројичан:

Надсуштаствена Тројица, у Јединици слављена, узми од мене тешко бреме греха, и као Милосрдна, дај ми сузе умилења.

И сада, Богородичан:

Богородице, надо и заступнице оних који Те певају, узми од мене тешко бреме греха, и као Пречиста Владичица, прими мене који се кајем.

ПЕСМА 2.

Ирмос: Чуј небо и говорићу, и певаћу Христа, Који је у телу дошао из Дјеве.

Грех, који ме најпре лиши боготкане одеће, шије ми кожне хаљине.

Покривен сам одећом срама, као лишћем смоквиним, на осуду мојих добровољних страсти. (Пост. 3, 7)

Обукох се у замрљану одећу, оскрнављену срамно, провођењем страсног и сластољубивог живота.

Упадох у провалију страсти и у вештаствену трулеж, и од тада до сада враг ми досађује.

Пошто претпоставих сиромаштву живљење одано стварима и имовини, Спасе, притиснут сам сада тешким бременом.

Телесни свој кумир украшавах облачењем у различите слике нечастих помисли, и себе осуђујем.

Усрдно се трудих једино око спољашњег украшавања, презревши унутрашњу боголику скинију.

Страстима, Спасе, утраћих првобитну красоту лика, но као некада драхму, Ти је

потраживши нађи. (Лк. 15, 8)

Као блудница вапијем Ти: Сагреших, сам Ти сагреших! Као миро прими, Спасе, и моје сузе. (Лк. 7, 37-38)

Као цариник вапијем Ти: Очисти ме, Спасе, очисти, јер нико од потомака Адамових не сагреша Теби као ја. (Лк. 18, 13)

Слава, Тројичан:

Певам Тебе Јединога у Три Лица, Бога свих: Оца и Сина и Светога Духа.

И сада, Богородичан:

Пречиста Богородице Дјево, једина свеопевана, моли усрдно да се спасемо.

ПЕСМА 3.

Ирмос: Утврди Господе, на камену заповести Твојих, поколебано срце моје, јер си једини Свет и Господ.

Извор живота стекох, Тебе - Победитеља смрти, и пре краја вапијем Ти од срца свога: сагреших, смиловавши се, спаси ме.

Сагреших, Господе, сагреших Теби, смилуј се на мене, јер нема никога који Ти сагреша међу људима, а да га ја не превазиђох гресима.

Подражавах, Спаситељу, оне који блудничеше у време Ноја, наследивши и осуду њихову - у потоку утапања. (Пост. 6, 1-17)

Душо, угледавши се на онога Хама који се наруга оцу, ниси покрила срамоту ближњега, вративши се уназад гледајући. (Пост. 9, 22-23)

Као Лот од пожара, бежи душо моја од греха; бегај од Содома и Гомора; бежи од пламена сваке безумне жеље. (Пост. 19, 15-17)

Помилуј Господе, помилуј ме, вапијем Ти, када дођеш са Анђелима Твојим, да даднеш свакоме по вредности дела.

Слава, Тројичан:

Јединице проста, нестворена, Беспочетна Природо, слављена у Три Лица, спаси нас који се са вером клањамо моћи Твојој.

И сада, Богородичан:

Безвременог Сина Очевог, у времену си, Богородице, безмужно родила; необично чудо! остајеш Дјева дојећи.

ПЕСМА 4.

Ирмос: Чу пророк о доласку Твоме, Господе, и уплаши се, јер ћеш се од Дјеве родити и људима јавити се, те говораше: Чух глас Твој, и уплаших се, слава моћи Твојој, Господе. (Авак. 3, 1)

Бди, душо моја, труди се као некада велики Патријарх, да стекнеш делање са расуђивањем, да стекнеш ум који гледа Бога и достигнеш незалазни примрак божански у созерцању, и да будеш велики купац. (Пост. 32, 28)

Дванаест патријараха породивши велики Патријарх, тајанствено утврди, душо, лествицу твога делотворног усхођења: децу као основ, степене као усхођење премудро поставивши.

Подражавала си, душо, омрзнутог Исава, продала си обманитељу твое првородство првобитне красоте, и отпала си од очевог благослова, и двапут си јадна обманута: делањем и разумом; зато се сада покај. (Пост. 25, 32; 27, 37; Мал. 1, 2-3)

Исав се прозва Едом, због крајњег безумног блудничења са женама; јер увек распаљиван неузддржањем и сластима оскрнављиван, би назван Едом, што значи распаљивање душе грехољубиве.

О душо моја, чувши за Јова који се на ђубришту оправдао, ниси се угледала на његово јунаштво, ниси имала чврсту одлуку у свему што знаш и чиме си била кушана, но показала си се нетрпељива. (Јов. 1, 1-22)

Који беше некад на престолу, сада је наг и гнојав на ђубришту, који беше многодетан и славан, одједном поста бездетан и бескућник; ђубриште дакле за палату, и ране за бисерје сматраше. (Јов. 2, 1-13)

Слава, Тројичан:

Нераздељиво, суштином, несливено Лицима, богословствујем Те, Тројично Једино Божанство, као једноцарствено и сапрестолно; кличем Ти песму велику, на висинама трикратно певану. (Ис. 6, 1-3)

И сада, Богородичан:

И рађаш и девствујеш, и остајеш кроз обоје по природи Дјева. Рођени из Тебе обнавља законе природе, и утроба плодоноси без порођајних мука. Где Бог хоће побеђује се поредак природе, јер Он чини све што хоће.

ПЕСМА 5.

Ирмос: Човекољупче, молим Ти се, просвети онога који Ти ујутро рани, и упути и мене на заповести Твоје, и научи ме, Спасе, да творим вољу Твоју. (Пс. 63, 2; 119, 35)

Слушала си о Мојсијевом ковчежићу, душо, ношеном водама и валовима речним, као у палати некада; бежи од дела горког савета Фараонова. (Изл. 2, 3)

Душо бедна, ако си и слушала бабице које су убијале некада, као младенце, мужаствену делатност целомудрености, сада као великом Мојсију, нека ти буде дојиља премудрост. (Изл. 1, 8-22)

Бедна душо, као велики Мојсије, ранивши ум, ниси убила Египћанина; и реци, како ћеш се настанити у пустињу страсти, кроз покајање? (Изл. 2, 11-12)

У пустињу се насели велики Мојсије; хајде, дакле, душо, подражавај живот његов, да би била и при виђењу Богојављења у купини. (Изл. 3, 2-3)

Размишљај, душо, о Мојсијевом штапу, који удара море и згушњава дубину, као праобразу Крста Божанскога, којим можеш и ти учинити велика дела. (Изл. 14, 21-22)

Арон приношаше Богу огањ, непорочан и нелажан, но Офније и Финес, као ти душо, приношаху Богу туђе - оскрнављени живот. (I Сам. 2, 12-13)

Слава, Тројичан:

Тебе Тројице славим, јединога Бога: Свет, Свет, Свет си Оче, Сине и Душе, проста суштино, Јединице увек слављена.

И сада, Богородичан:

Нетљена, безмужна Мати Дјево, из Тебе се обуче у моју природу Бог који је створио векове, и сједини са Собом човечанску природу.

ПЕСМА 6.

Ирмос: Завапих свим срцем својим к милосрдном Богу, и чу ме из ада преисподњега, и изведе из трулежи живот мој.

Валови сагрешења мојих, Спасе, покрише ме изненада, повраћајући се као у

Црвеном мору некада на Египћане и војводе. (Изл. 14, 26-28; 15, 4-5)

Извршила си, душо, неразумни избор, као некада Израил, јер си место Божанске мане бесмислено изабрала сластољубиво преједање страсти. (Број. 21, 5)

Више си ценила, душо, кладенце хананејских мисли, него извор из Камена, Чашу премудрости - Исуса, који лије потоке богословља. (Пост. 21, 25; Изл. 17, 6)

Свињско месо и казане, и египатску храну, више си ценила од небеске, о душо моја, као некада незахвални народ у пустињи. (Изл. 29, 1-3)

Кад слуга Твој Мојсије удари штапом камен праобразно, Твоја животворна ребра прасликоваше, из којих сви, Спасе, захватамо живоносно пиће. (Изл. 17, 6; Јн. 19, 34)

Испитај, душо, и разгледај као Исус Навин обећану земљу, каква је, и усели се у њу правичношћу. (Број. 13; Ис. Нав. 2, 1)

Слава, Тројичан:

Тројица сам проста и нераздељива, раздељена у Лицима, и Јединица сам природом сједињена, говори Отац и Син и Божански Дух.

И сада, Богородичан:

Утроба Твоја роди нам Бога, Који постаде човек као ми; Њега као Створитеља свих, моли Богородице, да се молитвама Твојим оправдамо.

Кондак, глас 6.

Душо моја, душо моја, устани што спаваш, крај се приближује, и уплашићеш се; прени се, дакле, да те поштеди Христос Бог, Који је свуда и све испуњава.

ПЕСМА 7.

Ирмос: Сагрешисмо, безаконовасмо, неправедно поступасмо пред Тобом; нити сачувасмо, нити извршисмо што си нам заповедио, но не напусти нас сасвим, Боже отаца. (Дан. 9, 5-6)

Као кад се Ковчег Завета ношаше на колима, па кад скренуше волови, онај се Уза само дотаче, и Божјим пњевом би кажњен; но бежи од његове дрскости, душо, и чесно поштуј Божанске ствари. (II Сам. 6, 6-7)

Слушала си о Авесалому како на природу устаде, упознала си његова нечиста дела, којима оскврни постељу Давида, оца свога; но ти си, душо, подражавала његове страсти и сластољубне жеље. (II Сам. 15, 1-37; 16, 21-22)

Покорила си своје слободно достојанство телу своме; јер нашавши, душо, другог Ахитофела - ђавола, потчинила си се његовим саветима; но ове сам Христос растури, да се ти свакако спасеш. (II Сам. 16, 19-21)

Соломон дивни, пун благодатне мудрости, и он некада зло пред Господом учинивши, одступи од Њега; њему си се ти, душо, уподобила, проклетим твојим животом. (I Цар. 3, 12; 11, 4-6)

Вучен сластима својих страсти, оскврњиваше себе - авај мени! - љубитељ премудрости, љубитељ блудних жена, и би отуђен од Бога; њега си ти, душо, подражавала умом, преко страсних нечистота. (I Цар. 11, 6-8)

Угледала си се, о душо, на Ровоама који не послуша савете очеве, уједно и на злог слугу Јеровоама, пређашњег одступника; но бегај од подражавања (њих) и вапи Богу: Сагреших, смилуј се на мене. (I Цар. 12, 13-14. 20)

Слава, Тројичан:

Тројице проста, нераздељива, јединосушна Јединице, света Светила и Светлости, и свето Тројство и Једно свето, слави се, Бог Тројица. Но, душо, опевај и прослави Живот и Животе - Бога свих.

И сада, Богородичан:

Певамо Те, благосиљамо Те, клањамо Ти се, Богородитељко, јер си од нераздељиве Тројице родила Једнога - Сина и Бога, и нама који смо на земљи, сама си открила све небеско.

ПЕСМА 8.

Ирмос: Онога Кога славе војске небеске, и пред Ким дрхте Херувими и Серафими, све што дише и сва твар, певајте, благосиљајте, и преузносите у све векове.

Ти, душо, угледавши се на Осију, стекла си себи његову губу двоструко, јер о непристојним стварима размишљаш и противзаконо радиш; остави то што имаш, и притеци к покајању. (II Цар. 15, 5; II Днев. 26, 19)

Слушала си, душо, за Ниневљане кајуће се Богу у врећама и пепелу, а на њих се ниси угледала; но показала си се гора од свих, пре и после закона сагрешивших. (Јона 3, 5)

Слушала си, душо, за Јеремију где у јами блата град Јерусалим оплакује и вапије тражећи сузе; угледај се на његов плачевни живот, и спашћеш се. (Јерем. 38, 6)

Јона у Тарсис побеже, унапред предвидевши обраћање Ниневљана; јер као пророк разумеде Божије милосрђе; зато ревноваше да се пророштво не покаже лажно. (Јона 1, 3)

Слушала си, о душо, за Данила у јами, како затвори уста зверова! Сазнала си како младићи који беху са Азаријем, погасише вером пламен вреле пећи. (Дан. 14, 31; 3, 24)

Показах ти, душо, све из Старог Завета за углед; подражавај богоугодна дела праведних, а избегавај опет грехе рђавих.

Благосиљамо Оца, Сина и Светога Духа, Господа!

Тројичан:

Беспочетни Оче, сабеспочетни Сине, Утешитељу благи, Душе прави; Родитељу Речи Божије, Речи Оца Беспочетнога, Душе животворни и стваралачки, Тројице Јединице, помилуј ме.

И сада, Богородичан:

Пречиста, у утроби Твојој изатка се тело - духовна порфира Емануилова, као од црвеног скерлета, зато величамо Тебе уистини Богородицу.

ПЕСМА 9.

Ирмос: Од бесеменог зачећа рођење неизрециво, од Матере безмужне нетрулежни пород, јер Божије рођење обнавља природе. Зато Те сви нараштаји, као Богоневестну Матер, православно величамо. (Лк. 1, 35. 48)

Христос бејаше кушан, ђаво кушаше, указујући камење да хлебови постану; на гору Га изведе да у трену види сва царства света. О душо, побој се замке, трезни се, моли се Богу свакога часа. (Мт. 4, 1-9; Мк. 1, 12-13; Лк. 4, 1-12)

Христов светилник, Грлица пустинољубива, Глас вапијућега - проповедајући покајање, објави: Ирод противзаконо живи с Иродијадом. Гледај, душо моја, да се не

уплетеш у безаконе замке, но пригрли покајање. (Пес. над Пес. 2, 12; Ис. 40, 3; Мт. 3, 8; Мк. 6, 17; Лк. 3, 19-20)

У пустињу се насели Претеча благодати, и сва Јудеја и Самарија чувши хитаху, и усрдно грехе своје исповедаху крштавајући се; но ти се, душо, ниси на њих угледала. (Мт. 3, 1-6; Мк. 1, 3-6)

Брак је частан и постеља неоскврњена, јер обоје Христос раније благослови, будући у телу и у Кани на свадби кад воду у вино претвори, и показа тиме прво чудо, да се ти, о душо, измениш. (Јевр. 13, 4; Јн. 2, 1-11)

Христос укрепи ослабљенога, који одар понесе, и умрлог младића, сина удовичиног васкрсну, и капетановог слугу подиже, и Самарјанки откри Себе, да службу у духу теби, душо, представи. (Мт. 9, 6; 8, 13; Лк. 7, 14; Јн. 4, 7-24)

Господ исцели крвоточиву жену додиром краја одеће, и губаве очисти; слепе и хроме просвети и исправи; глуве пак и неме и жену згрчену речју исцели, да се ти спасеш, бедна душо. (Мт. 9, 20; 11, 5; Лк. 13, 13)

Слава, Тројичан:

Оца прославимо, Сина узвеличајмо, Божанскоме Духу верно се поклонимо, Тројици нераздељивој, Јединици по бићу, као Светлости и Светилима, и Животу и Животима, Који оживљава и просвећује све и сва.

И сада, Богородичан:

Чувај народ Твој, Пречиста Богородитељко, јер Тобом у вери живимо, и Тобом се утврђујемо, и Тобом побеђујемо свако искушење, и надвлађујемо противнике, и напредујемо у богољубљу и братољубљу.

Андреју: Преподобни оче Андреје, моли Бога за нас!

Андреје чесни и оче треблажени, пастиру Критски, не престај молити за оне који те певају: да се сви ми који верно поштујемо твој спомен, избавимо од гнева, и невоље, и пропасти, и безбројних сагрешења.

Затим обе певнице певају Ирмос 9. песме: Од бесеменог зачећа... И наставља се даље Велико Повечерје по реду.

СРЕДА

Почетак исти као у понедељак

ПЕСМА 1.

Ирмос: Помоћник и покровитељ би ми на спасење; овај је Бог мој и прославићу Га, Бог оца мога, и хвалићу Га, јер се славно прослави. (Изд. 15, 1-2)

Притес: Помилуј ме, Боже, помилуј ме!

Од младости, Христе, преступах Твоје заповести, немаран и мрзовољан ја сав живот проведох у страстима; зато Ти вапијем, Спасе: макар и на крају, спаси ме!

Мене избачена пред вратима Твојим, Спасе, барем у старости не одбаци у пакао ништавна; но пре краја, као Човекољубац, дај ми опроштај сагрешења.

Биће душе, Спасе, потрошивши у разврату, лишен сам побожних врлина, и гладан Ти вичем: Оче милосрђа, похитавши Сам ме помилуј.

Ја сам онај који упаде међу разбојнике - помисли своје, сав од њих изранивих се сада, и испуних се рана; но Христе Спасе, Сам дошавши к мени, исцели ме. (Лк. 10, 30)

Свештеник спазивши ме, прође, и левит видећи ме у љутим ранама нага, презре ме; но, Исусе, Који си из Марије засијао, Ти ми дошавши сажали се на мене. (Лк. 10, 31-32)

Преподобној: Преподобна Мати Марије, моли Бога за нас!

Ти ми дај светозарну благодат од вишег Божанског промисла, да избегнем помрачење страсти, и да усрдно певам, Марије, дивне подвиге Твога живота.

Слава, Тројичан:

Надсуштаствена Тројице, у Јединици слављена, узми од мене тешко бремене греха, и као милосрдна дај ми сузе умилења.

И сада, Богородичан:

Богородице, надо и заступнице оних који Те певају, узми од мене тешко бремене греха, и као чиста Владичица, прими мене који се кајем.

ПЕСМА 2.

Ирмос: Чуј небо и говорићу, и певаћу Христа, Који је у телу дошао из Дјеве.

Оклизнух се, као Давид, у блуд, и оскрнавих себе, но оми и мене, Спасе, сузама мојим. (II Сам. 11, 4)

Немам ни суза, ни покајања, ни умилења; Сам ми све то, Спасе, Ти даруј као Бог.

Погубих своју првобитну лепоту и красоту, и сада лежим наг и стидим се.

Господе, Господе, не затвори тада преда мном врата Твоја; но отвори их мени који Ти се кајем. (Мт. 7, 21-23; 25, 11)

Чуј уздахе душе моје, и прими сузе очију мојих, Господе, и спаси ме.

Човекољупче, Који хоћеш да се сви спасу, Ти ме позови, и као добар прими ме кајућег се. (I Тим. 2, 4)

Богородичан: Пресвета Богородице, спаси нас!

Пречиста Богородице Дјево, једина свеопевана, моли усрдно да се спасемо.

II Ирмос: Видите, видите да сам ја Бог, који је пуштао ману као кишу, и воду из камена извео некада у пустињи народу моме, једином десницом и снагом Својом. (Изд. 16, 14; 17, 6)

Притв: Помилуј ме, Боже, помилуј ме!

Слушај, душо моја, Господа који виче: Видите, видите да сам ја Бог, и удаљи се од пређашњег греха, и бој (Га) се као неумитнога Судије и Бога.

На кога си се угледала, многогрешна душо? Само на првог Каина, и Ламеха оног, каменујући тело злочинствима, и убијајући ум безумним жељама. (Пост. 4, 1-26)

Превазишавши све пре Закона, о душо, на Сита се ниси угледала, нити си подражавала Еноса, ни Еноха вазнесењем, ни Ноја; но показала си се лишена живота праведника. (Пост. 5, 1-32)

Душо моја, ти си сама отворила уставе гњева Бога својега, и потопила си као земљу сво тело, и дела, и живљење, и остала си изван спасоносног ковчега. (Пост. 7, 1-24)

Преподобној:

Свим усрђем и љубављу прибегла си Христу, одбацивши пређашњи пут греха, и у непроходним пустињама хранећи се, и Његове Божанске заповести извршујући у чистоти.

Слава, Тројичан:

Беспочетна, несаздана Тројице, нераздељива Јединице, кајућег ме прими, сагрешившег - спаси, Твоје сам створење - не презри ме; но поштеди и избави ме огњене осуде.

И сада, Богородичан:

Пресвета Владичице Богородице, надо оних који Ти прибегавају, и пристаниште оних у бури, и према мени умилостави молитвама Твојим, милостивога Творца и Сина Твога.

ПЕСМА 3.

Ирмос: Утврди, Господе, на камену заповести Твојих, поколебано срце моје, јер си једини Свет и Господ.

Ниси наследила Симов благослов, душо бедна, нити си имала ширину наследства као Јафет, на земљи опраштања. (Пост. 9, 26-27)

Изаћи из земље Харана - из греха, душо моја, иди у земљу у којој тече вечножива нетрулежност, коју Авраам наследи. (Пост. 12, 1-7)

Слушала си о Аврааму, душо моја, који некада остави земљу отачку, и постаде дошљак; угледај се на његову ревност. (Пост. 12, 1-7)

Код хроста Мавриског угостивши Патријарх Анђеле, наследи у старости дар обећања. (Пост. 18, 1)

Исака, бедна душо моја, разумевши као нову жртву, тајно принесену Господу, угледај се на његову ревност. (Пост. 22, 2)

Слушала си за Исмаила прогнаног као дете робињино; буди на опрезу, душо моја, пази да и ти слично не пострадаш, предајући се сладострашћу. (Пост. 21, 10-11)

Преподобној:

Обузет сам буром и олујом сагрешења, но ти, Мати, сама спаси ме сада, и уведи у пристаниште божанског покајања.

Приневши и сада, Преподобна, свесрдно мољење Милосрдној Богородици, заступништвом твојим отвори ми божанске улазе.

Слава, Тројичан:

Јединице проста, нестворена, Беспочетна Природо, слављена у Три Лица, спаси нас који се с вером клањамо моћи Твојој.

И сада, Богородичан:

Безвременог Сина Очевог, у времену си, Богородице, безмужно родила; необично чудо! остајеш Дјева дојећи.

ПЕСМА 4.

Ирмос: Чу пророк о доласку Твоме, Господе, и уплаши се, јер ћеш се од Дјеве родити и људима јавити се, те говораше: Чух глас Твој, и уплаших се, слава моћи Твојој Господе. (Авак. 3, 1)

Тело се оскврни, дух се упрља, сав се изранавих; но као лекар, Христе, обоје ми излечи, и покајањем оми, очисти и опери, покажи ме, Спасе мој, чистијим од снега.

Спасе, распет Ти си за све положио Тело своје и Крв: Тело дакле да ме обновиш, Крв да ме омијеш; Дух си предао - да ме приведеш, Христе, Твоме Родитељу.

Милосрдни, извршио си спасење посред земље, да се спасемо; драговољно се распевши на Крсту, Едем затворени - отвори се; горња и доња твар, сви спасени народи - клањају се Теби. (Пс. 74, 12)

Нека ми, Спасе, буде уједно бања и пиће Крв из ребара Твојих, која су источила воду опраштања, да се чистим обострано, помазујући се и пијући; јер су Твоје живоносне речи, Спасе, помазање и пиће. (Јн. 19, 34)

Црква стече чашу - живоносна Твоја ребра, Спасе наш. Из њих нам две реке истекосе: опраштање и богопознање, као праслика два Завета - Старог и Новог.

Лишен сам царског дворца, лишен сам и свадбе, а уједно и вечере; жижак се угаси, јер уља нема; дворана се закључа док сам ја спавао, вечера се поједе; ја пак, везаних руку и ногу, избачен сам напоље. (Мт. 25, 1-13; Лк. 12, 35-37; 13, 24-27; 14, 7-24)

Слава, Тројичан:

Нераздељиво суштином, несливено Лицима, богословствујем Те, Тројично Једно Божанство, као једноцарствено и сапрестолно; кличем Ти песму велику, на висинама трикратно певану. (Ис. 6, 1-3)

И сада, Богородичан:

И рађаш и девствујеш, и остајеш кроз обоје по природи Дјева. Рођени из Тебе обнавља законе природе, и утроба плодоноси без порођајних мука. Где Бог хоће побеђује се поредак природе, јер Он чини све што хоће.

ПЕСМА 5.

Ирмос: Човекољупче, молим Ти се, просвети онога који Ти ујутро рани, и упуту и мене на заповести Твоје, и научи ме, Спасе, да творим вољу Твоју. (Пс. 63, 2; 119, 35)

Постадох жестоке нарави као горки фараон, Владико; Јаније и Јамврије - душом и телом, и потопљена ума; но Ти ми помози. (Изд. 7, 11; II Тим. 3, 8)

Бедни ја, с блатом се помешах умом; опери ме, Владико, бујицом суза мојих, молим Те, убеливши одећу тела мога као снег.

Ако испитам дела моја, Спасе, угледаћу себе да сам превазишао гресима свакога човека, јер у знању умујући сагреших, а не незнањем.

Поштеди, Господе, поштеди створење Твоје, сагреших - опрости ми, јер си једини чист природом, и други нико осим Тебе није без нечистоте.

Ти, будући Богом, мене ради примио си моје обличје; показао си чудеса, исцеливши губаве, и укрепивши ослабљене; оставио си течење крвоточиве (жене),

Спаситељу, додиром хаљине. (Мт. 9, 20; Мк. 5, 25-27; Лк. 8, 43-44)

Преподобној:

Прешавши воде Јорданске, нашла си безболни одмор тела, побегавши од насладе, од које и нас избави, Преподобна, молитвама Твојим.

Слава, Тројичан:

Тебе Тројице славим, Јединога Бога: Свет, Свет, Свет си Оче, Сине и Душе, проста суштино, Јединице увек слављена.

И сада, Богородичан:

Нетљена, безмужна Мати Дјево, из Тебе се обуче у моју природу Бог, Који је створио векове, и сједини са Собом човечанску природу.

ПЕСМА 6.

Ирмос: Завапих свим срцем својим к милосрдном Богу, и чу ме из ада преисподњега, и изведе из трулежи живот мој.

Устани и победи телесне страсти, као Исус Амалика; и као Гаваоњане, лажљиве помисли увек побеђујући. (Изл. 17, 7; Ис. Нав. 8, 21)

Бог заповеда, душо, прођи текућу природу времена као некада Ковчег, и постани наследница оне обећане земље. (Ис. Нав. 3, 17)

Као што си спасао Петра који је завапио, спаси и мене, Спаситељу, стигавши до мене; избави ме од звери, пруживши руку своју, и изведи из дубине греха. (Мт. 14, 30-31)

Знам Те као тихо пристаниште, Владико, Владико Христе; но похитавши избави ме из безданих дубина греха и очајања.

Слава, Тројичан:

Тројица сам проста и нераздељива, раздељена у Лицима, и Јединица сам природом сједињена, говори Отац и Син и Божански Дух.

И сада, Богородичан:

Утроба Твоја роди нам Бога, Који постаде човек као ми; Њега као Створитеља свих, моли Богородице, да се молитвама Твојим оправдамо.

Кондак, глас 6.

Душо моја, душо моја, устани што спаваш, крај се приближује, и уплашићеш се; прени се, дакле, да те поштеди Христос Бог, Који је свуда и све испуњава.

ПЕСМА 7.

Ирмос: Сагрешисмо, безаконовасмо, неправедно поступасмо пред Тобом; нити сачувасмо, нити извршисмо што си нам заповедио, но не напусти нас сасвим, Боже отаца. (Дан. 9, 5-6)

Душо, нагомилала си драговољно Манасијине злочине, поставивши страсти као гадости, и увећала гњев Божји против себе; но угледајући се усрдно и на његово покајање, стекни умилење. (II Цар. 21, 2)

Авај мени, душо моја, угледала си се на Ахавове грозоте, поставши пребивалиште телесних нечистота, и срамни сасуд страсти; но из дубине своје уздахни, и кажи Богу грехе своје. (I Цар. 16, 30)

Затвори се над тобом небо, душо моја, и глад за Богом постиже те, кад се, као некад Ахав, не покори речима Илије Тесвићанина; но угледај се на Сарептску удовицу и нахрани душу пророка. (I Цар. 17, 7-9)

Илија некада спали два посланства Језавељина од по педесет људи, када срамне пророке погуби на изобличење Ахавово; но бежи од угледања на њих двоје, душо, и снажи се. (II Цар. 1, 10-15)

Слава, Тројичан:

Тројице проста, неразделива, јединосушна Јединице, света Светила и Светлости, и свето Тројство и Једно свето, слави се, Бог Тројица. Но душо, опевај, прослави Живот и Животе - Бога свих.

И сада, Богородичан:

Певамо Те, благосиљамо Те, клањамо Ти се, Богородитељко, јер си од неразделиве Тројице родила Једнога - Сина и Бога, и нама који смо на земљи сама си открила све небеско.

ПЕСМА 8.

Ирмос: Онога Кога славе војске небеске, и пред Ким дрхте Херувими и Серафими, све што дише и сва твар, појте, благосиљајте и преузносите у све векове.

Правосудни Спасе, помилуј и избави ме од огња и претње, које ћу на Суду оправдано претрпети; опрости ми пре смрти врлинама и покајањем.

Као разбојник вапијем Ти: помози ми! Као Петар, плачем горко; Као цариник вичем: опрости ми, Спасе! Као блудница плачем; прими моје ридане као некада Хананејкино. (Лк. 23, 42; 22, 62; 18, 13; 7, 37-38; Мт. 15, 22)

Исцели, Спасе, гнојавост ништавне душе моје, једини Лекару; стави ми завој, и желеј и вино - дело покајања, умилење са сузама.

Угледајући се на Хананејку и ја вапијем: помилуј ме, Сине Давидов! Дотичем се краја одеће, као крвоточива жена; плачем као Марта и Марија над Лазарем. (Мт. 15, 22; 9, 20; Јн. 11, 33)

Благосиљамо Оца, Сина и Светога Духа, Господа!

Тројичан:

Беспочетни Оче, сабеспочетни Сине, Утешитељу благи, Душе прави; Родитељу Речи Божје, Речи Оца беспочетнога, Душе животворни и стваралачки, Тројице Јединице помилуј ме.

И сада, Богородичан:

Пречиста, у утроби Твојој изатка се тело - духовна порфира Емануилова, као од црвеног скерлета, зато величамо Тебе истини Богородицу.

ПЕСМА 9.

Ирмос: Од бесеменог зачећа рођење неизрециво, од Матере безмужне нетрулежни пород, јер Божје рођење обнавља природе. Зато Те сви нараштаји, као Богоневестну Матер, православно величамо. (Лк. 1, 35. 48)

Христос Логос исцељујући болести проповедаше Јеванђеље сиромашнима; хроме лечаше, са цариницима јеђаше, са грешницима разговараше. Јаировој кћери, која беше умрла, поврати душу додиром руке. (Мт. 4, 23; 9, 10-11; Мк. 5, 41-42)

Цариник се спасе, и блудница постаде целомудрена, а фарисеј, хвалећи се, би

осуђен; јер цариник вапијаше: очисти ме! а блудница - помилуј ме! Фарисеј пак, хваљаше се, говорећи: Боже благодарим Ти! и остале безумне речи. (Лк. 18, 14; 7, 46-47)

Закхеј беше цариник, па ипак се спасе, а фарисеј Симон саблажњаваше се; блудница пак примаше разрешење грехова од Онога Који има силу отпуштати грехе; њу, душо, труди се да подражаваш. (Лк. 19, 20; 7, 39; Јн. 8, 3-11)

О бедна душо моја, ниси се угледала на блудницу, која узевши алавастар мира, са сузама умиваше, а косом отираше ноге Спаситељу, Који цепаше списак њених старих сагрешења. (Лк. 7, 37-38)

Дознала си, душо моја, за градове којима Христос проповеда Јеванђеље, како бише проклету. Побој се казне, да не будеш као они, јер их Господ, упоредивши са Содомљанима, чак до пакла осуди. (Лк. 10, 12-15)

Душо моја, немој се очајањем показати гора чувши за веру Хананејке, чија се кћер речју Божјом исцели; него и ти, као она, завапи из дубине срца Христу: Сине Давидов, спаси и мене. (Мт. 15, 22)

Слава, Тројичан:

Оца прославимо, Сина узвеличајмо, Божанскоме Духу верно се поклонимо, Тројици неразделивој, Јединици по бићу, као Светлости и Светилима, и Животу и Животима, Који оживљава и просвећује све и сва.

И сада, Богородичан:

Чувај народ Твој, Пречиста Богородитељко, јер Тобом у вери живимо, и Тобом се утврђујемо, и Тобом побеђујемо свако искушење, и надвлађујемо противнике, и напредујемо у богољубљу и братољубљу.

Андреју: Преподобни оче Андреје, моли Бога за нас!

Андреје чесни и оче треблажени, пастиру Критски, не престај молити за оне који те певају: да се сви ми, који верно поштујемо твој спомен, избавимо од пњева, и невоља, и пропасти, и безбројних сагрешења.

Затим обе певнице певају Ирмос 9. песме: Од бесеменог зачећа... И наставља се даље Велико Повечерје по реду.

ЧЕТВРТАК

Почетак исти као у понедељак

ПЕСМА 1.

Ирмос: Помоћник и покровитељ би ми на спасење; овај је Бог мој и прославићу Га, Бог оца мога, и хвалићу Га, јер се славно прослави. (Изд. 15, 1-2)

Притв: Помилуј ме, Боже, помилуј ме!

Јагње Божије, Које узимаш грехе свих, узми од мене тешко бремене греха, и као Милосрдан дај ми сузе умилења. (Јн. 1, 29)

Теби припадам, Исусе, сагреших Ти - очисти ме, узми од мене тешко бремене греха, и као милосрдан Бог, прими ме кајућег се.

Не иди са мном на суд, износећи моја дела, испитујући моје речи, и одговорности мојих жеља; но у милосрђу Твоме, превиђајући моја страшна сагрешења, спаси ме, Свемоћни.

У време покајања, прибегавам Теби, Створитељу моме, узми од мене тешко бремене греха, и као Милосрдан дај ми сузе умилења.

Богатство душе потроших грехом, празан сам од побожних врлина, гладујући вапијем: Даваоче милости, похитавши Ти ме помилуј.

Преподобној:

Приклонивши се Христовим божанским законима, к Њему си пришла, оставивши жеље неузддржљивих страсти, и сваку си врлину свепобожно, као једну извршила.

Слава, Тројичан:

Надсуштаствена Тројице, у Јединици слављена, узми од мене тешко бремене греха, и као Милосрдна дај ми сузе умилења.

И сада, Богородичан:

Богородице, надо и заступнице оних који Те певају, узми од мене тешко бремене греха, и као чиста Владичица, прими мене који се кајем.

ПЕСМА 2.

Ирмос: Видите, видите да сам ја Бог, Који је пуштао ману као кишу, и воду из камена извео некада у пустињи народу моме, једином десницом и снагом Својом. (Изд. 16, 14; 17, 6)

Убих човека за рану своју и младића за масницу, ридајући Ламех вапијаше; а ти не дрхтиш, о душо моја, укалавши тело и ум оскрнавивши. (Пост. 4, 23)

Ти си мудровала, о душо, да сазидаш кулу, и утврђење створиш похотама твојим, када Створитељ не би помео намере твоје, и срушио на земљу лукавство твоје. (Пост. 11, 3-4)

О, како се угледах на Ламеха, пређашњег убицу; душу као човека, ум као младића, а тело као брата свога убивши, као Каин убица, сластољубивим жудњама. (Пост. 4, 23; 4, 8)

Пусти Господ некада од Господа огањ као кишу, и спали Содомљане који Га гневљаху безакоњима. А ти си, о душо, упалила огањ паклени у коме ћеш љуто горети. (Пост. 19, 24)

Обраних се, озледих се, где стреле непријатеља које ранише моју душу и тело; где ране, чиреви гнојави, ватруштине које објављују ране самовољних страсти мојих.

Преподобној:

Потапана у понору зала, Маријо, ти си пружила руке своје к милосрдном Богу, а Он и теби, као некад Петру, човекољубиво пружи руку помоћи, тражећи на сваки начин твоје обраћење. (Мт. 14, 31)

Слава, Тројичан:

Беспочетна, несаздана Тројице, неразделиве Јединице, кајућег ме прими, сагрешившег - спаси, Твоје сам створење - не презри ме; но поштеди и избави из огњене осуде.

И сада, Богородичан:

Пресвета Владичице Богородице, надо свих који Ти прибегавају, и пристаниште оних у бури, умилостиви и према мени молитвама Твојим, милостивога Творца и Сина Твојега.

ПЕСМА 3.

Ирмос: Утврди, Господе, на камену заповести Твојих, поколебано срце моје, јер си једини Свет и Господ.

Угледала си се, душо, на старозаветну Египћанку Агару, поставши драговољно робинjom, и родивши новог Исмаила – дрскост твоју. (Пост. 16, 16)

Упознала си, душо моја, Јаковљеву лествицу, која се показала од земље до неба; зашто ниси имала сигуран темељ – побожност? (Пост. 28, 12)

Угледај се на Свештеника Божјег и Цара јединственог,⁶ који је праслика Христа и Његовог живота у свету међу људима. (Пост. 14, 8; Јевр. 7, 1-3)

Обрати се, зајецај, душо бедна, пре него што се заврши светковина живота; пре него што Господ закључа врата дворца. (Мт. 25, 10)

Не постани, душо, слани камени стуб, окренувши се натраг; нек те уплаши пример Содомски; горе на Сигору спасавај се. (Пост. 19, 19-23. 26)

Владико, не одбаци мољење оних који Ти певају; но смилуј се, Човекољупче, и подај опроштај онима који га са вером просе.

Слава, Тројичан:

Јединице проста, нестворена, беспочетна Природо, слављена у Три Лица, спаси нас који се са вером клањамо моћи Твојој.

И сада, Богородичан:

Безвременог Сина Очевог, у времену си, Богородице, безмужно родила; необично чудо! остајеш Дјева дојећи.

ПЕСМА 4.

Ирмос: Чу пророк о доласку Твоме, Господе, и уплаши се, јер ћеш се од Дјеве родити и људима јавити се, те говораше: Чух глас Твој, и уплаших се, слава моћи Твојој Господе. (Авак. 3, 1)

Време живота мога је кратко, и испуњено невољама и неваљалством; но прими ме у покајању и опамети ме, да не постанем својина ни храна врагу; Спасе, Ти ме сам

⁶Мисли се на Мелхиседека.

помилуј. (Пост. 47, 9)

Човек царског достојанства, венцем и порфиром одевен, веома имућан и праведан, избилујући богатством и стадима - изненада осиромашивши, би лишен богатства и славе и царства. (Јов. 1, 1-22)

Иако он беше праведан и честитији од свију, не избеже замке и мреже лажљиваца; ти пак, бедна душо, будући грехољубива, шта ћеш чинити, ако се деси да нешто слично постигне тебе?

Сад сам човек високопарних речи, а суров срцем, немаран и сујетан; Правосудни, немој ме осудити са фарисејем, него ми дај смирење цариника, једини Милосрдни, и придружи ме к њему. (Лк. 18, 10-14)

Знам, Милосрдни, да сагреших нагрдивши сасуд тела мога, но прими ме у покајању и опамети ме, да не постанем својина ни храна врагу; Спасе, Ти ме сам помилуј.

Сам себи постадох идол, страстима душу своју штетећи, Милосрдни; но прими ме у покајању и опамети ме, да не постанем својина ни храна врагу; Спасе, Ти ме сам помилуј.

Не послушах гласа Твога, преступих Писмо Твоје, Законодавче; но прими ме у покајању и опамети ме, да не постанем својина ни храна врагу; Спасе, Ти ме сам помилуј.

Преподобној:

Срушивши се у дубину великих неумесности, ниси била задржана тамо, но си похитала бољом помишљу ка крајњој врлини, кроз преславно подвизавање, задививши Маријо, анђелску природу.

Слава, Тројичан:

Нераздељиво суштином, несливено Лицима, богославствујем Те, Тројично Једно Божанство, као једноцарствено и сапрестолно; кличем Ти песму велику, на висинама трикратно певану. (Ис. 6, 1-3)

И сада, Богородичан:

И рађаш и девствујеш, и остајеш кроз обоје по природи Дјева. Рођени из Тебе обнавља законе природе, и утроба плодоноси без порођајних мука. Где Бог хоће побеђује се поредак природе, јер Он чини све што хоће.

ПЕСМА 5.

Ирмос: Човекољупче, молим Ти се, просвети онога који Ти ујутро рани, и упути и мене на заповести Твоје, и научи ме, Спасе, да творим вољу Твоју. (Пс. 63, 2; 119, 35)

Угледај се, душо, на покајану грешницу, приђи и припадни к ногама Исусовим, да те подигне и да ходиш право путевима Господњим. (Лк. 13, 11-13)

Иако си дубоки кладенац, Владико, источи ми воду из пречистих Твојих жила, да као Самарјанка, пијући од ње више не жедним, јер Ти изливаш воде живота. (Јн. 4, 11-15)

Владико, Господе, сузе моје да ми буду Силоам, да умијем и ја зенице срца, и да Те видим духом, Светлости Превечна. (Јн. 9, 7)

Преподобној:

Несравњеном жељом, свеблажена, зажелевши да се поклониш Животворном Дрвету, удостојила си се испуњења жеље; стога удостој и мене да добијем вишњу славу.

Слава, Тројичан:

Тебе Тројице славим, јединога Бога: Свет, Свет, Свет си Оче, Сине и Душе, проста

суштино, Јединице увек слављена.

И сада, Богородичан:

Нетљена, безмужна Мати Дјево, из Тебе обуче се у моју природу Бог, Који је створио векове, и сједини са собом човечанску природу.

ПЕСМА 6.

Ирмос: Завапих свим срцем својим к милосрдном Богу, и чу ме из ада преисподњега, и изведе из трулежи живот мој.

Ја сам, Спасе, царска драхма коју си некада изгубио; но упаливши светилник - Претечу Твога, Речи Божја, потражи и нађи лик Твој. (Лк. 15, 8-9)

Устани и победи телесне страсти, као Исус Амалика, и као Гаваоњане, лажљиве помисли увек побеђујући. (Изл. 17, 8; Ис. Нав. 8, 21)

Преподобној:

Да би угасила пламен страсти, увек си проливала сузе, Маријо, душом распламсалом; њихову благодат дај и мени служи твојем.

Стекла си небеско бестрашће, Мати, узвишеним живљењем на земљи; моли се за оне који те славе, да се молитвама твојим избавимо од страсти.

Слава, Тројичан:

Тројица сам проста и нераздељива, раздељена Лицима, и Јединица сам природом сједињена, говори Отац и Син и Божански Дух.

И сада, Богородичан:

Утроба Твоја роди нам Бога, Који постаде човек као и ми; Њега као Створитеља свих, моли Богородице, да се молитвама Твојим оправдамо.

Кондак, глас 6.

Душо моја, душо моја, устани што спаваш, крај се приближује, и уплашићеш се; прени се, дакле, да те поштеди Христос Бог, Који је свуда и све испуњава.

ПЕСМА 7.

Ирмос: Сагрешисмо, безаконовасмо, неправедно поступасмо пред Тобом; нити сачувасмо, нити извршисмо што си нам заповедио, но не напусти нас сасвим, Боже отаца. (Дан. 9, 5-6)

Изчилеше дани моји као сан онога који се пробуди; зато као Језекија плачем на постељи мојој, да ми се продуже године живота. Но који ће Исаија стати преда те, душо, ако не Бог свих? (II Цар. 20, 3; Ис. 38, 2-6)

Припадам Ти и приносим Ти речи моје као сузе: сагреших као што сагреша блудница, и безаконовах као нико други на земљи. Но смилуј се, Господару, на створење Твоје и призови ме.

Погубих лик Твој и покварих заповест Твоју, Спасе; сва се лепота помрачи и страстима угаси се свећа. Но смиловавши се дај ми радост, као што пева Давид. (Пс. 50, 14)

Обрати се, покај се, откри тајна дела, говори Богу који све зна: Ти знаш моје тајне, једини Спасе; но сам ме помилуј, као што пева Давид, по милости Својој. (Пс. 50, 3)

Преподобној:

Завапивши к Пречистој Богоматери, одбацила си пређашње беснило страсти, које жестоко муче, и посрамила си непријатеља - кушача; но дај сада и мени, служи твоме спасење од невоље. (Пс. 60, 11)

Онај Кога си заволела, Мати, Кога си зажелела, Кома си следовала, Он је покајање пронашао и даровао, као једини састрадални Бог; Њега непрестано моли, да нас избави од страсти и невоља.

Слава, Тројичан:

Тројице проста, нераздељива, једносусна Јединице, света Светила и Светлости, и свето Тројство и Једно свето, слави се, Бог Тројица. Но душо, запевај, прослави Живот и Животе - Бога свих.

И сада, Богородичан:

Певамо Те, благосиљамо Те, клањамо Ти се, Богородитељко, јер си од нераздељиве Тројице родила Једнога - Сина и Бога, и нама који смо на земљи, сама си открила све небеско.

ПЕСМА 8.

Ирмос: Онога Кога славе војске небеске, и пред Ким дрхте Херувими и Серафими, све што дише и сва твар, певајте, благосиљајте и преузносите у све векове.

Скленицу са сузама, Спасе, као миро изливајући на главу, вапијем Ти као блудница која тражаше милости; молбу приносим и молим Те да добијем опроштај. (Мт. 26, 6-7; Мк. 14, 3; Лк. 7, 37-38)

Иако Ти нико не сагреси као ја, но прими ипак и мене, милосрдни Спасе, који се кајем са страхом и вапијем са љубављу; сагресих Теби јединоме, безаконовах, помилуј ме.

Поштеди, Спасе, Твоје створење, и тражи као Пастир изгубљену овцу, залуталога отми од вука, учини ме овцом на паши оваца Твојих. (Пс. 119, 176)

Када седнеш, Судијо, као милосрдан, и покажеш Твоју страшну славу, Христе, о, какав ће страх настати тада од пећи усијане, за све који се боје јавности суда Твога. (Мт. 25, 31. 41. 46)

Преподобној:

Мати незалазне Светлости, просветивши тебе, разреши те од помрачења страсти. Зато, ушавши у благодат Духа Светога, просвети, Маријо, оне који те верно величају.

Видевши ново чудо у теби, Мати, препаде се уистину божанствени Зосима; јер Анђела гледаше у телу и испуњаше се страхом, славећи Христа у векове.

Благосиљамо Оца, Сина и Светога Духа, Господа.

Тројичан:

Беспочетни Оче, сабеспочетни Сине, Утешитељу благи, Душе прави; Родитељу Речи Божје, Речи Оца беспочетнога, Душе животворни и стваралачки, Тројице Јединице помилуј ме.

И сада, Богородичан:

Пречиста, у утроби Твојој изатка се тело - духовна порфира Емануилова, као од црвеног скерлета, зато величамо Тебе уистини Богородицу.

ПЕСМА 9.

Ирмос: Од бесеменога зачећа рођење неизрециво, од Матере безмужне нетрулежни плод, јер Божије рођење обнавља природе. Зато Те сви нараштаји, као Богоневестну Матер, православно величамо. (Лк. 1, 35. 48)

Сине Давидов, смилуј се; спаси и помилуј ме, Ти Који си бесомучне речју исцелио; умилним гласом реци ми као разбојнику: Заиста ти кажем, са мношћем ћеш бити у Рају, када дођем у слави својој. (Мт. 8, 16; 8, 28-32; 9, 32-33; 12, 22; Мк. 1, 32-34; Лк. 23, 43)

Један разбојник Те хуљаше, а други Те разбојник као Бога слављаше, јер оба на крсту висијаху. Но, о Милосрдни! као Твоме верном разбојнику, који у Теби познаде Бога, и мени отвори врата славнога Царства Твога. (Мт. 27, 38. 44; Мк. 15, 27; Лк. 23, 33. 39-43; Јн. 19, 18)

Сва твар дрхташе видећи Те распета; горе и камење од страха се распадаху, и земља се колебаше, и пакао се разголићаваше, и светлост у дану помрачаваше, гледајући Тебе, Исусе, прикована телом. (Мт. 27, 18-22; Мк. 15, 38; Лк. 23, 45)

Не изискуј од мене плодове достојне покајања, јер снага моја у мени нестале; даруј ми увек срце скрушено, и смиреност духа, да то Теби принесем, као пријатну жртву, једини Спаситељу. (Мт. 3, 8)

Судијо мој и Зналче мој, Који ћеш опет доћи са Анђелима да судиш целом свету, поштеди ме тада погледавши ме Твојим милостивим оком, и помилуј ме, Исусе, као онога који је сагрешио више од сваког људског бића.

Преподобној:

Све си задивила твојим необичним животом, ангелске чинове и све људе, поживевши као бестелесно и натприродно биће; отуда си, Маријо, ишавши невештаственим ногама, прешла Јордан.

Преподобна Мати, умилостиви Створитеља за оне који те славе, да се избавимо од злостављања и невоља оних који нас нападају са свих страна; да избавивши се од искушења, непрестано величамо Господа Који те је прославио.

Андреју:

Андреје чесни и оче треблажени, пастиру Критски, не престај молити за оне који те певају: да се сви ми који верно поштујемо твој спомен, избавимо од гњева, и невоља, и пропасти, и безбројних сагрешења.

Слава, Тројичан:

Оца прославимо, Сина узвеличајмо, Божанскоме Духу верно се поклонимо, Тројици неразделивој, Јединици по бићу, као Светлости и Светилима, и Животу и Животима, Који оживљава и просвећује све и сва.

И сада, Богородичан:

Чувај народ Твој, Пречиста Богородитељко, јер Тобом у вери живимо, и Тобом се утврђујемо и Тобом побеђујемо свако искушење, и надвлађујемо противнике, и напредујемо у богољубљу и братољубљу.

Затим обе певнице певају Ирмос 9. песме: Од бесеменог зачећа... И наставља се даље Велико Повечерје по реду.

ЧЕТВРТАК ПЕТЕ НЕДЕЉЕ СВЕТОГА ПОСТА

Клепа се у 10 сати увече (или када је то обичај). И када се скупимо сви у цркву, бива почетак од свештеника по обичају.

И говоримо: Царе Небески, Трисвето и Оче наш; Господе, помилуј! 12 пута. Слава и сада... Ходите да се поклонимо... и остала два Псалма: 19 и 20. И обични тропари и јектенија. И затим читамо Шестопсалмије, и по Псалмима певамо Алилуја, и Тројичне гласа, као што је обичај, и читамо Катизму једну: осму. Такође Сједалне Октоиха. И читамо Житије преподобне Марије у два дела. Затим Псалам 50. И одмах почињемо Велики Канон полако, и са скупшеним срцем и гласом, чинећи на сваки тропар три метаније.⁷

ВЕЛИКИ КАНОН

ПЕСНИЧКИ САСТАВ

СВЕТОГА ОЦА НАШЕГ АНДРЕЈА КРИТСКОГ, ЈЕРУСАЛИМСКОГ

ПЕСМА 1. Глас 6.

Ирмос: Помоћник и Покровитељ би ми на спасење, овај је Бог мој и прославићу Га, Бог Оца мога, и хвалићу Га, јер се славно прослави. (Изл. 15, 1-2)

Припев: Помилуј ме, Боже, помилуј ме!

Одакле да почнем оплакивати дела кукавног живота мога? Шта да поставим као почетак садашњем ридању, Христе? Но као милосрдан дај ми опроштај сагрешења.

Хајде, бедна душо, са телом својим, исповеди се Створитељу свега, и окани се, најзад, пређашњег безумља, и принеси Богу у покајању сузе.

Превазишавши у преступу првзданог Адама, познах себе обнажена од Бога и вечнога царства сладости, грехова мојих ради. (Пост. 3, 6-7)

Авај мени, бедна душо, што си се уподобила првој Еви? јер си вид свој употребила на зло, и ранила си се љуто, и дотакла си се дрвета, и окусила си дрско безумне хране. (Пост. 3, 6)

Уместо Еве телесне, појави се у мени мислена Ева - страсна помисао у телу, која указује на сладости, и храни ме увек отровном храном.

По заслуги Адам би изгнан из раја, Спасе, не сачувавши једну Твоју заповест; како ли ћу тек ја пострадали, одбацујући увек животворне речи Твоје? (Пост. 3, 23)

Превазишавши Каиново убиство, по слободној вољи постадох убица савести душе, оживевши тело и војевавши против ње рђавим својим делима. (Пост. 4, 8)

Не уподобих се, Исусе, Авељевој правди, никада Ти не принесох угодан дар, ни божанска дела, ни жртве чисте, ни живот непорочни. (Пост. 4, 4)

Као Каин и ми, бедна душо, принесмо заједно Творцу свих: прљава дела, жртву лажну и живот непотребан, зато и бисмо осуђени. (Пост. 4, 3. 5)

Ти, Створитељу, оживевши блато, дао си ми тело и кости, и дисање и живот. Но, о Творче мој и Избавитељу мој и Судију, прими ме кајућег се. (Пост. 2, 7)

⁷ Припрему за читање ВЕЛИКОГ КАНОНА, види у понедељак прве седмице Светог Великог Поста.

Издајем Ти, Спасе, грехе које учиних, и ране моје душе и тела, које ми унутра разбојнички нанеше убиствене помисли. (Лк. 10, 30)

Иако сагреших, Спасе, но знам да си Човекољубац: кажњаваш милостиво, и сажаљеваш усрдно; видиш плачућега, и као отац притичеш, призивајући блуднога. (Лк. 15, 20)

Мене избачена пред вратима Твојим, Спасе, барем у старости не одбаци у пакао ништавна; но пре краја, као Човекољубац, дај ми опроштај сагрешења.

Ја сам онај који упаде међу разбојнике - помисли своје, сав од њих израђавих се сада, и напуних се рана; но Христе Спасе, Сам дошавши к мени, исцели ме. (Лк. 10, 30)

Свештеник спазивши ме, прође, и левит видећи ме нага у љутим ранама, презре ме; но, Исусе, Који си из Марије засијао, Ти ми дошавши, сажали се на мене. (Лк. 10, 31-32)

Јагње Божије, Које узимаш грехе свих, узми од мене тешко бреме греха, и као милосрдан дај ми сузе умилења. (Јн. 1, 29)

У време покајања, прилазим Теби Створитељу моме, узми од мене тешко бреме греха, и као милосрдан дај ми сузе умилења.

Не згади се на мене, Спасе, и не одбаци ме од лица Твога; узми од мене тешко бреме греха, и као милосрдан, дај ми опроштај сагрешења.

Вољна и невољна сагрешења моја, Спасе, јавна и тајна, знана и незнана, све као Бог опростивши, очисти и спаси ме.

Од младости, Христе, преступих заповести Твоје; немаран и мрзовољан, ја сав живот проведох у страстима; зато Ти вапијем, Спасе: макар на крају спаси ме.

Богатство душе, Спасе, потрошивши у разврату, празан сам од побожних врлина, и гладујући вапијем: Оче милосрђа, похитавши, Ти ме помилуј.

Теби припадам, Исусе, сагреших Ти, очисти ме; узми од мене тешко бреме греха, и као милосрдан, дај ми сузе умилења.

Не иди са мном на суд, износећи дела моја, испитујући речи моје и одговорности жеља мојих; но у милосрђу Твоме, превиђајући моја страшна сагрешења, спаси ме, Свемоћни.

Преподобној: Преподобна мати Марије, моли Бога за нас.

Ти ми дај светозарну благодат од вишег Божанског промисла, да избегнем помрачење страсти, и да усрдно певам, Маријо, дивне подвиге твога живота.

Приклонивши се Христовим божанским законима, к Њему си пришла, оставивши жеље неуздржљивих страсти, и сваку си врлину, свепобожно, као једну извршила.

Андреју: Преподобни оче Андреје, моли Бога за нас.

Молитвама твојим, Андреје, избави од срамотних страсти, и покажи заједничарима Царства Христова, нас који се молимо и који те, Славни, певамо са вером и љубављу.

Слава, Тројичан:

Надсушттаствена Тројице, у Јединици слављена, узми од мене тешко бреме греха, и као милосрдан, дај ми сузе умилења.

И сада, Богородичан:

Богородице, надо и заступнице оних који Те певају, узми од мене тешко бреме греха, и као чиста Владичица, прими мене који се кајем.

ПЕСМА 2.

Ирмос: Чуј небо, и говорићу, и певаћу Христа, Који је у телу дошао из Дјеве.

Чуј небо, и говорићу, земљо, слушај глас онога који се каје пред Богом и који Га

пева.

Погледај ме, Боже, Спаситељу мој, Твојим милостивим оком, и прими моје топло исповедање.

Сагреших више од свих људи, једини сагреших Теби; но смилуј се као Бог, Спасе, на своје створење. (I Тим. 1, 15)

Милосрдни Господе, бура зала потапа ме; но као Петру и мени, Спасе, пружи руку. (Мт. 14, 31)

Милосрдни, и ја Ти приносим сузе као блудница; очисти ме, Спаситељу, милосрђем Твојим. (Лк. 7, 38)

Помрачих красоту душе сластима страсти, и потпуно сав ум у прах претворих. Подерах моју прву одећу, коју ми изатка Створитељ испочетка, и зато лежим наг. Обукох се у подерану хаљину, коју ми изатка змија саветом, и стидим се. (Пост. 3, 21)

Погледах на красоту дрвета, и преварих се умом; и зато лежим наг и срамим се. Радише на леђима мојим сви началници страсти, продужујући против мене безаконје њихово. (Пс. 129, 3)

Изгубих своју првоздану красоту и пристојност, и до сада лежим наг и стидим се. Грех, који ме најпре лиши боготкане одеће, шије ми кожне хаљине. Покривен сам одећом срама, као лишћем смоквиним, на осуду мојих добровољних страсти. (Пост. 3, 7)

Обукох се у замрљану одећу, окрвављену срамно, провођењем страстног и сластољубивог живота.

Оскврних одећу тела мога, и укаљах, Спасе, оно што је по образу и по подобију. Упадох у провалију страсти и у вештаствену трулеж, и од тада до сада враг ми досађује.

Пошто претпоставих сиромаштву живљење одано стварима и имовини, Спасе, притиснут сам сада тешким бременом.

Телесни свој кумир украшавах облачењем у различите слике нечистих помисли, и осуђујем себе.

Усрдно се трудих једино око спољашњег украшавања, презревши унутрашњу боголику скинију.

Усвојивши наказност мојих страсти, сластољубивим тежњама, погубих красоту ума. Страстима, Спасе, утраћих првобитну красоту лица, но, као некада драхму, потраживши је наћи. (Лк. 15, 8)

Као блудница вапијем Ти: сагреших, сам Ти сагреших, као миро прими, Спасе, и моје сузе. (Лк. 7, 37-38)

Оклизнух се, као Давид, у блуд, и оскрнавих себе, но омиј и мене, Спасе, сузама мојим. (II Сам. 11, 4)

Као цариник вапијем Ти: очисти ме, Спасе, очисти, јер нико од потомака Адамових не сагреша Теби као ја. (Лк. 18, 13)

Немам ни суза, ни покајања, ни умилења; Сам ми све то, Спасе, даруј као Бог. Господе, Господе, не затвори тада преда мном врата Твоја; но отвори их мени који Ти се кајем. (Мт. 7, 21-23; 25, 11)

Човекољупче, Који хоћеш да се сви спасу, Ти позови мене, и као добар прими ме кајућег се. (I Тим. 2, 4)

Чуј уздахе душе моје, и прими сузе очију мојих, Спасе, и спаси ме.

Богородичан: Пресвета Богородице, спаси нас!

Пречиста Богородице Дјево, једина свеопевана, моли усрдно да се спасемо.

И Ирмос: Видите, видите да сам ја Бог, који је пуштао ману као кишу, и воду из камена извео некада у пустињи народу моме, једином десницом и снагом својом. (Изд. 16, 14; 17, 6)

Прпев: Помилуј ме, Боже, помилуј ме!

Слушај, душо моја, Господа који виче: Видите, видите да сам ја Бог; и удаљи се од пређашњег греха, и бој Га се као неумитног Судије и Бога.

На кога си се угледала, многогрешна душо? Само на првог Каина, и Ламеха оног, каменујући тело злочинствима, и убијајући ум безумним стремљењима. (Пост. 4, 1-26)

Превазишавши све пре Закона, о душо! на Сита се ниси угледала, нити си подражавала Еноса, ни Еноха вазнесењем, ни Ноја; но наша си се лишена живота праведника. (Пост. 5, 1-32)

Душо моја, ти си сама отворила уставе гњева Бога својега, и потопила си као земљу сво тело, и дела и живљење, и остала си изван спасоносног ковчега. (Пост. 7, 1-24)

Убих човека за рану своју и младића за масницу, ридајући Ламех вапијаше; а ти не дрхтиш, о душо моја, укаљавши тело и ум оскрнавивши. (Пост. 4, 23)

О, како се угледах на Ламеха, пређашњег убицу, душу као човека, ум као младића, а тело као брата свога убивши, као Каин убица, сластољубивим жудњама. (Пост. 4, 23; 4, 8)

Ти си измудрила, о душо, да сазидаш кулу, и утврђење створиш твојим похотама, кад не би Створитељ помео намере твоје, и оборио на земљу лукавства твоја.

Обраних се, озледих се, где стреле непријатеља које ранише душу моју и тело! где ране, чиреви гнојави и ватруштине које објављују ране мојих самовољних страсти.

Пусти Господ некада од Господа огањ као кишу, и спали Содомљане који га гњевљаху безакоњима. А ти си, о душо, упалила огањ паклени у коме ћеш љуто горети. (Пост. 19, 24)

Разумите и видите, да сам ја Бог, који испитује срца, кажњава зле мисли, изобличава дела, и спаљује грехе, и суди сироти и понизноме и сирوماху.

Преподобној: Преподобна мати Марије, моли Бога за нас!

Потапана у понору зала, Маријо, ти си пружила руке своје к милосрдном Богу, а Он и теби, као некада Петру, човекољубиво пружи руку помоћи, тражећи на сваки начин твоје обраћење. (Мт. 14, 31)

Свим усрђем и љубављу прибегла си Христу, одбацивши пређашњи пут греха, у непроходним пустињама хранећи се, и Његове божанске заповести извршујући у чистоти.

Андреју: Преподобни оче Андреје, моли Бога за нас!

Видимо, видимо, о душо, човекољубље Бога и Владике; зато пре краја припаднимо Му са сузама, вапијући: молитвама Андрејевим, Спасе, помилуј нас.

Слава, Тројичан:

Беспочетна, несаздана Тројице, нераздељива Јединице, кајућег ме прими, сагрешившег - спаси, Твоје сам створење - не презри ме; но поштеди и избави ме огњене осуде.

И сада, Богородичан:

Пречиста Владичице, Богородице, надо свих који Ти прибегавају, и пристаниште оних у бури, и према мени умилостиви, молитвама Твојим, милостивога Творца и Сина Твојега.

ПЕСМА 3.

Ирмос: На непоколебљивом, Христе, камену заповести Твојих, утврди моје помисли.⁸

Огањ од Господа, некада, пустивши Господ као кишу, земљу Содомску попали. (Пост. 19, 24)

На гору бежи, душо, као Лот онај, и на Сигору се спасавај. (Пост. 19, 22-23)
Бежи од пожара, о душо, бежи од Содомског горења, бежи од уништења божанским пламеном.

Исповедам се Теби, Спаситељу: сагреших, сагреших Ти; но отпусти, опрости ми као милосрдан.

Ја једини сагреших Теби, Христе Спасе, сагреших више од свих, али не презри мене. Ти си Пастир добри, потражи мене јагње, и не презри ме заблуделог. (Јн. 10, 11-14)
Ти си слатки Исус, Ти си Створитељ мој, у Теби ћу се, Спасе, оправдати.

Тројичан: Пресвета Тројице, спаси нас!

О Тројице Јединице, Боже, спаси нас од заблуде, и искушења и невоља.

Богородичан: Пресвета Богородице, спаси нас!

Радуј се утробо која си Бога примила, радуј се престоле Господњи, радуј се Мати Живота нашега.

II Ирмос: Утврди, Господе, на камену заповести Твојих, поколебано срце моје, јер си једини Свети и Господ.

Притв: Помилуј ме, Боже, помилуј ме!

Извор живота стекох, Тебе Победитеља смрти, и пре краја вапијем Ти од срца свога: сагреших, смиловавши се на мене, спаси ме.

Подражавах, Спаситељу, оне који блудничеше у време Ноја, наследивши и осуду њихову - у потоцу утапања. (Пост. 6, 1-17)

Сагреших, Господе, сагреших Теби, смилуј се на мене, јер нема никога који сагреша међу људима, а да га ја не превазиђох гресима.

Душо, угледавши се на онога Хама који се наруга оцу, ниси покрила срамоту ближњега, вративши се уназад гледајући. (Пост. 9, 22-23)

Ниси наследила Симов благослов, душо бедна, нити си имала ширину наследства као Јафет, на земљи опраштања. (Пост. 9, 26-27)

Изаћи из земље Харана - из греха, душо моја, иди у земљу у којој тече вечно жива нетрулежност, коју Авраам наследи. (Пост. 12, 1-7)

Слушала си о Аврааму, душо моја, који некада остави земљу отачку, и постаде дошљак; на његову се ревност угледај. (Пост. 12, 1-7)

Код храста Мавриског угостивши Патријарх Анђела, наследи у старости дар обећања. (Пост. 18, 1)

Исака, бедна душо моја, разумевши као нову жртву, тајно принесену Господу, угледај се на његову ревност. (Пост. 22, 2)

Слушала си за Исмаила прогнаног као дете робињино; буди на опрезу, душо моја, пази да и ти слично не пострадаш, предајући се сладострашћу. (Пост. 21, 10-11)

Угледала си се, душо, на стародревну Египћанку Агару, поставши драговољно робињом, и родивши новог Исмаила - дрскост. (Пост. 16, 16)

Упознала си, душо моја, Јаковљеву лествицу, која се показала од земље до неба;

⁸ У грчком издању Триода (Атина 1967) стоји: „Цркву Твоју утврди“.

зашто ниси имала сигуран темељ - побожност? (Пост. 28, 12)

Угледај се на Свештеника Божјег и Цара јединственог,⁹ који је праслика Христа и Његовог живота у свету међу људима. (Пост. 14, 8; Јевр. 7, 1-3)

Не постани, душо, слани камени стуб, окренувши се натраг; нек те уплаши пример Содомски, горе на Сигору спасавај се. (Пост. 19, 19-23. 26)

Као Лот од пожара, бежи душо моја од греха; бегај од Содома и Гомора; бежи од пламена сваке безумне жеље. (Пост. 19, 15-17)

Помилуј Господе, помилуј ме, вапијем Ти, када дођеш са анђелима Твојим, да дадеш свакоме по вредности дела.

Владико, не одбаци мољење оних који Ти певају, но смилуј се, Човекољупче, и подај опроштај онима који га са вером просе.

Обрати се, зајецај душо бедна, пре но што се заврши светковина живота, пре него што Господ закључа врата дворца.¹⁰ (Мт. 25, 10)

Марији: Преподобна мати Марије, моли Бога за нас!

Обузет сам буром и олујом сагрешења, но ти ме, Мати, сада сама спаси, и уведи у пристаниште божанског покајања.

Приневши и сада, Преподобна, свесрдно мољење милосрдној Богородици, заступништвом твојим отвори ми божанске улазе.

Андреју: Преподобни оче Андреје, моли Бога за нас!

О Андреје, Критски првопрестолниче, изврсни познаваоче тајни покајања, даруј и мени молитвама твојим, опроштај дугова.

Слава, Тројичан:

Јединице проста, нестворена, беспочетна Природо, слављена у Три Лица, спаси нас који се са вером клањамо моћи Твојој.

И сада, Богородичан:

Безвременог Сина Очевог, у времену си, Богородице, безмужно родила; необично чудо! остајеш Дјева дојећи.

СЈЕДАЛНИ *господина Јосифа,*

Глас 8. Подбан: Васкрсао си из гроба...

Светила богозрачна, очевидци Спасови, просветите нас у тами живота, да ходимо сада поштено као по дану, светлошћу уздржања бежећи од ноћних страсти, и да, радујући се, угледамо светла страдања Христова.

Слава, Глас исти:

Богоизабрана Апостолска Дванаесторице, принесите сада молбу Христу, да поприште поста пређу сви који у умилењу молитве чине и усрдно врлине творе, да бисмо тако достигли видети славно Васкрсење Христа Бога, приносећи Му славу и хвалу.

И сада, Богородичан:

Богородице, моли се Апостолима необухватног Сина Божјег и Логоса, Који се неисказано и надумно из Тебе родио, да подари васељени истински мир, и пре смрти да нам дарује опроштај сагрешења, и да из крајње добротe Своје, удостоји слуге Твоје,

⁹Мисли се на Мелхиседека.

¹⁰У грчком издању Триода (Атина 1967) овога тропара нема, док у црквенословенском преводу постоји, због чега га и ми уносимо.

Царства небеског.

Затим певамо: ТРИПЕСНЕЦ, без поклона.

Песма Јосифова.

ПЕСМА 4. Глас 8.

Ирмос: Чух Господе, тајну Твога домостроја спасења, разумех дела Твоја, и прославих Твоје Божанство.

Притев: Свети славни и свехвални Апостоли, молите Бога за нас!
Поживевши уздржањем, просвећени Апостоли Христови, божанским посредовањем ублажавају нам време уздржања.

Дванаестоструни орган, божански скуп Ученика, запева спасоносну песму и разagna зла надпевања.

Свеблажени, даждом Духа напојисте сву васељену, одагнавши сушу многобоштва.

Богородичан:

Свечиста, као Родитељка Онога који подиже понижену природу, спаси ме пониженог који поживех високомудрено.

Други ТРИПЕСНЕЦ, Глас исти. Песма Теодорова.

Ирмос: Исти.¹¹

Свечасни Апостолски скупе, који молиш Створитеља свих, моли да помилује нас који вас славимо.

Апостоли Христови, као делатељи, цео свет Речју Божјом обделавши, приносите увек Њему плодове.

Ви заиста постадосте вазљубљени виноград Христов, јер вино Духа источисте свету, апостоли.

Слава, Тројичан:

Беспочетна, саобразна, свесилна Света Тројице: Оче, Логосе и Душе Свети, Боже, Светлости и Животе, сачувај стадо Своје.

И сада, Богородичан:

Радуј се Престоле огњелики, радуј се Свећњаче свећеносни, радуј се Горо освећена, Ковчеже живота, свето обиталиште Светих.

ВЕЛИКИ КАНОН, ПЕСМА 4.

Ирмос: Чу пророк о доласку Твоме, Господе, и уплаши се, јер ћеш се од Дјеве родити и људима јавити се, те говораше: Чух глас Твој, и уплаших се, слава моћи Твојој Господе. (Авак. 3, 1)

Не презри дела Твоја, и створења Твога не превиди, праведни Судијо, иако ја једини сагреших као човек више од свакога човека, јер као Господ свих имаш власт да опрашташ грехе, Човекољупче. (Мт. 9, 6; Мк. 2, 10)

Приближава се, душо, крај, приближава се, а ти не мариш нити се припремаш;

¹¹У наведеном издању грчког Триода, овде стоји: *Ирмос други:* Чух Господе, глас Твој и уплаших се, разумех дела Твоја, и прославих силу Твоју, Владико.

време се скраћује, устани, Судија је близу пред вратима. Као сан, као цвет време живота пролази; што се узалуд метемо? (Мт. 24, 33; Мк. 13, 29; Лк. 21, 31)

Прени се, о душо моја! размишљај о делима твојим која си учинила; приведи их пред лице твоје и проли капље суза твојих; реци са смелошћу дела и помисли Христу, и оправдај се.

Не би у животу греха, ни дела, ни злоће, којом ја, Спасе, не сагреших; умом и речју, и слободном вољом, и ставом, и мишљу, и делом сагреших, као други нико никада.

Зато и прекорен бих, зато осуђен бих ја бедни од своје савести, од које ништа у свету нема силније. Судијо, Искупитељу мој, који ме познајеш, поштеди и избави, и спаси ме слугу Свога.

Лествица, коју виде у старини велики Патријарх, слика је, душо моја, делотворног пењања, разумног узлажења; ако хоћеш дакле, живећи делањем и умом и созерцањем, обновићеш се. (Пост. 28, 21)

Жегу дневну претрпе ради оскудице Патријарх, и хладноћу ноћну поднесе, сваки дан стадо пребрајајући и напасајући, борећи се, радећи, да две жене добије. (Пост. 31, 7. 40)

Разуми под две жене делање и знање у созерцању; делање дакле Лију, као многдетну; а Рахиљу - знање, као трудољубиво; јер без трудова неће се постићи, душо, ни делање ни созерцање.

Бди, о душо моја, труди се као некада велики Патријарх, да стекнеш делање са расуђивањем, да стекнеш ум који гледа Бога и достигнеш незалазни божански примрак у созерцању, и да будеш велики купац. (Пост. 32, 28)

Дванаест патријарха породивши велики Патријарх, тајанствено утврди, душо, лествицу твога делотворног усхођења; децу као основ, степене - као усхођење премудро поставивши.

Подражавала си, душо, омрзнутог Исава, продала си обманитељу твоме првородство првобитне красоте, и отпала си од очевог благослова, и двапут си јадна обманута: делањем и разумом; зато се сада покај. (Пост. 25, 32; 27, 37; Мал. 1, 2-3)

Исав би прозван Едом, због крајњег безумног блудничења са женама; јер увек распаљиван неуздржањем и сластима оскрнављиван доби назив Едом, што значи - распаљивање душе грехољубиве.

О душо моја, чувши Јова који се оправдао на ђубришту, ниси се угледала на његово јунаштво, ниси имала чврсту одлуку у свему што знаш и чиме си била кушана, но показала си се нетрпељива. (Јов. 1, 1-22)

Који беше некад на престолу, сада је наг и гнојав на ђубришту; који беше многдетан и славан, одједном поста бездетан и бескућник; ђубриште дакле за палату, и ране за бисерје сматраше. (Јов. 2, 1-13)

Човек царскога достојанства, венцем и порфиром одевен, веома имућан и праведан, избилујући богатством и стадима - изненада осиромашивши, би лишен богатства, и славе, и царства. (Јов. 1, 1-22)

Иако он беше праведан и од свих честитији, не избеже замке и мреже лажљиваца; ти пак, бедна душо, будући грехољубива, шта ћеш чинити, ако се деси да нешто слично постигне тебе?

Тело се оскрнави, дух се упрља, сав се изранавих; но као лекар, Христе, обоје ми излечи покајањем; омиј, очисти, опери, покажи, Спаситељу мој, чистијим и од снега.

Спасе, распет Ти си за све положио Тело своје и Крв; Тело дакле да ме обновиш; Крв - да ме омијеш; Дух си предао - да мене приведеш, Христе, Твоме Родитељу.

Милосрдни, извршио си спасење посред земље, да се спасемо; драговољно си се распео на Крсту, Едем затворени - отвори се, горња и доња твар, сви спасени народи - клањају се Теби. (Пс. 74, 12)

Нека ми, Спасе, буде уједно бања и пиће крв из ребара Твојих, која су источила воду опраштања, да се чистим обострано, помазујући се и пијући; јер су Твоје живоносне речи, Спасе, помазање и пиће. (Јн. 19, 34)

Црква стече чашу - живоносна ребра Твоја, Спасе наш; из њих нам две реке истекоше: опраштања и богопознања, као праслика два Завета - Старога и Новога.

Лишен сам царског дворца, лишен сам и свадбе, а уједно и вечере; жижак се угаси, јер уља нема, дворана се закључа док сам ја спавао, вечера се поједе; ја пак, везаних руку и ногу избачен сам напоље. (Мт. 25, 1-13; Лк. 12, 35-37; 13, 24-27; 14, 7-24)

Време живота мога је кратко, и испуњено невољама и неваљалством; но прими ме у покајању и опамети ме, да не постанем својина ни храна врагу; Спасе, Ти ме сам помилуј. (Пост. 47, 9)

Ја сам човек високопарних речи, а суров срцем, немаран и сујетан; Правосудни, немој ме осудити са фарисејем, него ми дај смирење цариника, једини Милосрдни, и придружи ме к њему. (Лк. 18, 10-14)

Знам Милосрдни, сагреших, нагрдивши сасуд тела мога; но прими ме у покајању и опамети ме, да не постанем својина ни храна врагу; Спасе, Ти ме сам помилуј.

Сам себи постадох идол, страстима душу моју штетећи, Милосрдни; но прими ме у покајању и опамети ме, да не постанем својина ни храна врагу; Спасе, Ти ме сам помилуј.

Не послушах гласа Твога, преступих Писмо Твоје, Законодавче; но прими ме у покајању, и опамети ме, да не постанем својина ни храна врагу; Спасе, Ти ме сам помилуј.

Марији:

Преподобна, поживевши у телу као бестелесна, заиста си примила велику благодат од Бога. Зато те молимо: посредуј за оне који те верно поштују, и избави и нас од свих напасти, молитвама твојим.

Сурвавши се у дубину великих сагрешења, ниси била задржана тамо, но си похитала бољом помишљу ка крајњој врлини, кроз преславно подвизавање, задививши, Маријо, анђелску природу.

Андреју:

Андреје, украсе Крита, похвало Отаца, предстојећи најбожанственијој Тројици, не престај молити се молитвама твојим, да се избавимо мучења, ми који те с љубављу призивамо као божанског заступника.

Слава, Тројичан:

Нераздељиво суштином, несливено Лицима, богословствујем Те, Тројично Једно Божанство, као једноцарствено и сапрестолно, кличем Ти песму велику, на висинама трикратно певану. (Ис. 6, 1-3)

И сада, Богородичан:

И рађаш и девствујеш, и остајеш кроз обоје по природи Дјева. Рођени од Тебе обнавља законе природе, и утроба плодоноси без порођајних мука. Где Бог хоће, побеђује се поредак природе, јер Он чини све што хоће.

ПЕСМА 5.

Ирмос: Човекољупче, молим Ти се, просвети онога који Ти ујутро рани, и упуту и мене на заповести Твоје, и научи ме, Спасе, да творим вољу Твоју. (Пс. 63, 2; 119, 35)

У ноћи живот мој проводих увек, јер ноћ греха би ми тама и дубока магла; но као сина дана покажи ме, Спаситељу. (Еф. 5, 8)

Подражавајући Рувима, ја бедни, изврших безакони и противзаконити савет против Бога Вишњег, оскрнавивши постељу моју, као онај очеву. (Пост. 35, 22; 49, 3-4)

Исповедам се Теби, Христе Царе, сагреших, сагреших као некада Јосифова браћа, која су продала плод чистоте и целомудрија. (Пост. 37, 28)

Од сродника праведна душа би свезана, продаде се у ропство Слатки, као праобраз Господа. А ти, душо, сва си се продала твојим залима.

Јосифа праведног и целомудреног умом подражавај, бедна и неискусна душо, и не оскврњуј се безумним чежњама, увек безаконујући.

И ако у јами поживе некада Јосиф, Владико Господе, но то би праобраз Твога погребца и васкрсења; а ја, када ћу ти тако нешто принети?

Слушала си о Мојсијевом ковчежићу, душо, ношеном водама и валима речним, као у палати некада, бежи од дела горког савета фараоновог. (Иzl. 2, 3)

Душо бедна, ако си и слушала бабице, које су убијале некада, као младенце, мужаствену делатност целомудрености; сада као великом Мојсију, нека ти дојиља буде премудрост. (Иzl. 1, 8-22)

Бедна душо, као велики Мојсије ниси убила Египћанина, ранивши ум, и како ћеш се настанити, реци, у пустињи страсти покајањем? (Иzl. 2, 11-12)

У пустињу се насели велики Мојсије; хајде дакле, душо, подражавај живот његов, да би била и при виђењу Богојављења у купини. (Иzl. 3, 2-3)

Размишљај, душо, о Мојсијевом штапу који удара море и згушњава дубину, као праобразу Крста Божанскога, којим можеш и ти учинити велика дела. (Иzl. 14, 21-22)

Арон приношаше Богу огањ непорочан и нелажан; но Офније и Финес, као ти душо, приношаху Богу туђе - оскрнављени живот. (I Сам. 2, 12-13)

Постадох жестоке нарави као фараон, Владико; Јаније и Јамврије - душом и телом, и потоњена ума; но Ти ми помози! (Иzl. 7, 11; II Тим. 3, 8)

Бедни ја, с блатом помешах ум; опери ме, Владико, бујицом суза мојих, молим Те, убеливши одећу тела мога као снег.

Ако испитам дела моја, Спасе, угледаћу себе да сам превазишао гресима свакога човека, јер у знању умујући сагреших, а не у незнању.

Поштеди, поштеди Господе, створење Твоје, сагреших - опрости ми, јер си Ти једини чист природом, и други нико осим Тебе није без нечистоте.

Ти, будући Богом, мене ради примио си моје обличје, показао си чудеса исцеливши губаве и укрепивши ослабљене, уставео си течење крвоточиве (жене), Спаситељу, додиром хаљине. (Мт. 9, 20; Мк. 5, 25-27; Лк. 8, 43-44)

Бедна душо, подражавај крвоточиву (жену); притеци, дотакни се скута Христова, да се избавиш од рана, и чујеш од Њега: Вера твоја спасе те. (Мт. 9, 20-22; Мк. 5, 25; Лк. 8, 43)

Угледај се, душо, на покајану грешницу, приђи и припадни к ногама Исусовим, да те подигне и да ходиш право путевима Господњим. (Лк. 13, 11-13)

Иако си дубоки кладенац, Владико, источи ми воду из пречистих Твојих жила, да као Самарјанка, пијући од ње више не жедним; јер Ти изливаш воде живота. (Јн. 4, 11-

15)

Владико Господе, сузе моје да ми буду Силоам, да умијем и ја зенице срца, и да Те видим духом, Светлости превечна. (Јн. 9, 7)

Марији:

Несравњеном жељом, Свеблажена, зажелевши да се поклониш Животворном Дрвету, удостојила си се испуњења жеље; стога удостој и мене да добијем вишњу славу.

Прешавши воде Јорданске, нашла си безболан одмор тела, побегавши од насладе, од које и нас избави, Преподобна, твојим молитвама.

Андреју:

Андреје премудри, с великом љубављу и страхом молим те, као особито изабраног између Пастира, да молитвама твојим добијем спасење и живот вечни.

Слава, Тројичан:

Тебе Тројице славим, Јединога Бога: Свет, Свет, Свет си Оче, Сине и Душе, проста суштина, Јединице увек слављена.

И сада, Богородичан:

Нетљена, безмужна Мати Тјево, из Тебе се обуче у моју природу Бог, Који је створио векове, и сједини са собом човечанску природу.

ПЕСМА 6.

Ирмос: Завапих свим срцем својим к милосрдном Богу, и чу ме из ада преисподњега, и изведе из трулежи живот мој.

Сузе очију мојих, Спасе, и уздахе из дубине вапијућег срца искрено приносим: Боже, сагреших Ти, помилуј ме.

Уклонила си се, душо, од Господа твога, као Датан и Авирон; но поштеди, завапи из дубине срца, да те не прогута понор Земљин. (Број. 16, 32)

Као јуница разбеснела, душо, уподобила си се Јефрему; као срна од замки чувај живот, окрилативши, делањем и умом и созерцањем. (Јерем. 31, 18; Ос. 10, 11)

Рука Мојсијева да нас увери, душо, како Бог може губави живот убелити и очистити; и не очајавај због себе, иако си се огубала. (Изд. 4, 6-7)

Валови сагрешења мојих, Спасе, покрише ме изненада, повраћајући се као у Црвеном Мору некада на Египћане и војводе. (Изд. 14, 26. 28; 15, 4-5)

Извршила си, душо, неразумни избор, као некада Израил, јер си сластољубиво преједање страсти бесмислено изабрала уместо Божанске мане. (Број. 21, 5)

Свињско месо и казане, и египатску храну, више си ценила од небеске, о душо моја, као некада незахвални народ у пустињи. (Изд. 29, 1-3)

Више си ценила, душо, кладенце хананејских мисли, него извор из Камена, из којег Река Премудрости лије потоке богословља. (Пост. 21, 35; Изд. 17, 6)

Кад слуга Твој Мојсије удари штапом камен праобразно, прасликоваше Твоја животворна ребра, из којих сви, Спасе, хватамо пиће живота. (Изд. 17, 6; Јн. 19, 34)

Испитај, душо, и разгледај, као Исус Навин обећану земљу, каква је, и усели се у њу правичношћу. (Број. 13; Ис. Нав. 2, 1)

Устани и победи телесне страсти, као Исус Амалика, и као Гаваоњане, лажљиве помисли увек побеђујући. (Изд. 17, 8; Ис. Нав. 8, 21)

Бог заповеда, душо, прођи текућу природу времена као некада Ковчег, и постани наследница оне обећане земље. (Ис. Нав. 3, 17)

Као што си спасао Петра који је завапио; спаси, Спаситељу, стигавши и до мене;

избави ме од звера пруживши Своју руку, и изведи из дубине греха. (Мт. 14, 30-31)

Знам Те као тихо пристаниште, Владико, Владико Христе; но похитавши избави ме из безданих дубина греха и очајања.

Ја сам, Спасе, царска драхма коју си некад изгубио; но упаливши светилник - Претечу Твога, Речи Божија, потражи и нађи лик Твој. (Лк. 15, 8-9)

Марији:

Да би угасила пламен страсти, увек си проливала сузе, Маријо, душом распламсалом; њихову благодат дај и мени, служи твоје.

Стекла си небеско бестрашће, Мати, узвишеним живљењем на земљи; моли се за оне који те славе да се избавимо од напасти страсти.

Андреју:

Знајући те, Андреје, као Критског пастира, и старешину, и молитвеника васељене, притичем и вапијем ти: изведи ме, оче, из дубине греха.

Слава, Тројичан:

Тројица сам проста и нераздељива, раздељена у Лицима, и Јединица сам природом сједињена, говори Отац и Син и Божански Дух.

И сада, Богородичан:

Утроба Твоја роди нам Бога, који постаде човек као ми, Њега као Створитеља свих, моли Богородице, да се молитвама Твојим оправдамо.

Кондак гл. 6.

Душо моја, душо моја, устани што спаваш, крај се приближује, и уплашићеш се; прени се, дакле, да те поштеди Христос Бог, Који је свуда и све испуњава.

Икос

Видећи отворену Христову болницу, и здравље које из ње истиче Адаму, ђаво пострада и рањен би, и као угрожен ридаше, и својим пријатељима говораше: шта ћу учинити Сину Маријину? убија ме Витлејемљанин, Који је свуда и све испуњава.

СИНАКСАР, најпре Минеја, затим овај

Стихови:

Исусе, дај разне начине умилења, онима који сада певају Велики Канон Теби.

У овај дан, по стародревном предању, певамо чин Великог Канона. Овај уистину највећи од свих канона, изврсно и вешто сачини и написа свети отац наш Андреја, архиепископ Критски, који се назива и Јерусалимски. Он се крете, дакле, из Дамаска у четрнаестој години свога живота, одаде се изучавању граматике, и завршивши изучавање, остаде у Јерусалиму да проводи монашки живот, живећи преподобно и богољубиво у молитвеном тиховању и безметежном животу. И многе друге списе, корисне за живот, остави Цркви Божјој, речи и каноне, будући и показујући се обилан, особито у похвалним саставима. Поред многих других, сачини и овај Велики Канон, који садржи безгранично умилење. Јер пронашавши и скупивши све повести Старог и Новог Завета, он сачини ово слаткопјеније, од Адама, дакле, па чак до самог Христовог

вазнесења и апостолске проповеди. Подстрекава, елем, овим сваку душу да ревностно и по сили подражава добрима из повести, а зле да избегава, и да увек притиче к Богу покајањем, сузама и исповедањем и другим познатим богоугодним делима. Осим тога, он је толико широк и пријатан, да је довољан да и најтврђу душу омекша и на добру будност покрене, ако се само са скрушеним срцем и великом пажњом пева. А написа га, када и велики патријарх Јерусалимски Софроније написа житије Марије Египћанке. И ово Житије предлаже нам безгранично умилење, и онима који су много грешили и греше даје утеху, само ако хоће да одступа од зла.

А беше одређено да се у овај дан пева (Канон) и чита (Житије) ради овога узрока: зато што се Света Четрдесетница приближава крају, па да не би људи, будући лењиви за духовне подвиге, немарни и остали, и престали потпуно да буду у свему целомудрени. Превелики, дакле, Андреј, као неки учитељ, кроз повести Великог Канона, казујући врлине великих људи и уједно застрањивање злих, као да је хтео рећи: оне који се труде ваља подстицати да још храбрије сежу напред. А свештени Софроније, изванредном речју својом, чини опет да буду целомудрени, и к Богу их подиже, да не клону нити очајавају, ако некада грехом неким захваћени бише. Јер колико је Божје човекољубље и жалостивост према онима који се свом душом труде да се обрате од пређашњих грехова, показује ова повест о Марији Египћанки.

А назива се Великим Каноном, можда ће неко рећи, и по самим мислима и примерима; јер је плодан његов творац, који је изврсно то сложио. И док остали канони имају по тридесет и нешто мање тропара, овај пак има двеста педесет, од којих сваки роси неизрецивом сладошћу. Овај Велики Канон, дакле, на прикладан начин прибавља и велико умилење, због чега се и чита у Великој Четрдесетници.

Овај изузетни и Велики Канон и Слово о Преподобној Марији, сам отац наш Андреј први у Цариград донесе, када од Јерусалимског патријарха Теодора би послан у помоћ Шестом Васељенском Сабору. Тада се он особито истакао борећи се против монотелита (једновољаца); уз то пребивајући код монахујућих, причислио се клиру Цркве у Цариграду, где је постављен за ђакона и хранитеља сиротиње. Мало затим, постао је архиепископ Критски; касније пак, достигавши негде близу до такозваног Јериса у Митилини, отиде ка Господу, бивши довољно у заједници са својим престолом.

Молитвама светог Андреја, Боже, помилуј и спаси нас!

Затим се певају БЛАЖЕНА са поклонима, Глас 6.

У царству Твоме, помени нас, Господе, када дођеш у Царство Твоје!
Христе, учинио си житељем раја разбојника, који Ти је на Крсту завапио: Помени ме! Његовог покајања удостоји и мене недостојног. (Лк. 23, 42)

Стих: Блажени сиромашни духом, јер је њихово Царство Небеско.

Слушала си, душо моја, за негдашњег Маноја, коме се Бог у визији јавио, и који је тада примио плод обећања од неплодне; на његову се побожност угледај. (Суд. 13, 2-24)

Стих: Блажени који плачу, јер ће се утешити.

Душо, угледавши се на Самсонову лењост, остригла си главу дела својих, предавши туђинцима сластољубљем целомудрени и блажени живот. (Суд. 16, 1-21)

Стих: Блажени кротки, јер ће наследити земљу.

Онај који је некада магарећом чељусту победио туђинце, сада постаде плен страсном ласкању; но избегни, душо моја, подражавање његових дела и слабости. (Суд.

16, 18-19)

Стих: Блажени гладни и жедни правде, јер ће се наситити.

Варак и Јефтај војсковође, као судије Израилеве беху веома цењени, с њима и Девора паметна као човек; њиховим врлинама, душо, јачај и крепи се. (Суд. 4, 6-16; 11, 1-40)

Стих: Блажени милостиви, јер ће бити помиловани.

Упознала си, душо моја, храброст Јаилину, која некад прободе Сисару оштрицом, и спасење донесе, прасликујући тиме теби Крст. (Суд. 4, 17-22; 5, 6-24)

Стих: Блажени чисти срцем, јер ће Бога видети.

Жртвуј, душо, жртву захвалности, делање као кћер принеси, чистију од Јефтајеве, и закољи телесне страсти, као жртву Господу твоме. (Суд. 11, 31. 39)

Стих: Блажени миротворци, јер ће се синови Божји назвати.

Сећај се, душо моја, Гедеоновог руна, прими небеску росу, и надкучи се као срна, и пиј воду која из закона тече, исцеђивањем писменим. (Суд. 6, 37; 7, 5)

Стих: Блажени изгнани правде ради, јер је њихово Царство Небеско.

Примила си, душо моја, осуду свештеника Илије, лишивши себе ума и стекавши страсти, као што он стече децу која чине безакоње. (I Сам. 2, 12; Цар. 2, 27)

Стих: Блажени сте кад вас узасрамоте и успрогоне и реку на вас свакојаке рђаве речи, лажући мене ради.

За време студија Левит, комадањем раздели жену своју на дванаест племена, да изобличи безакоње учињено од Венијамина. (Суд. 19, 25-29)

Стих: Радујте се и веселите се, јер је велика плата ваша на небесима.

Побожна Ана молећи се, покреташе уста на хвалу, но глас се њен не чујаше; но ипак, иако неплодна, роди сина молитве достојна. (I Сам. 1, 13)

Стих: Помени нас, Господе, када дођеш у Царство Твоје.

У судије се уброја Анин пород - велики Самуило, кога је васпитала Арматема у дому Господњем; на њега се угледај, душо моја, и суди пре других дела своја. (I Сам. 7)

Стих: Помени нас, Владико, када дођеш у Царство Твоје.

Давид би изабран за цара, и царски помазан рогом божанскога мира; ти дакле, душо моја, ако хоћеш вишњег Царства, помажи се сузама као миром. (I Сам. 16, 13)

Стих: Помени нас, Свети, када дођеш у Царство Твоје.

Милостиви, помилуј створење Твоје, помилуј дело руку Својих; поштеди све сагрешивше, и мене који сам више од свих презрео Твоје заповести.

Слава, Тројичан:

Беспочетноме и Рођеноме и Происходећем: Оцу који рађа поклањам се, Сина славим рођенога, певам Духа Светога који је са Оцем и Сином сапросијао.

И сада, Богородичан:

Поклањамо се натприродном Породу Твоме, Богородитељко, славу по природи не делећи Младенца Твојега; јер Он као један Лицем, двострук се исповеда природама.

ВЕЛИКИ КАНОН, ПЕСМА 7.

Ирмос: Сагрешисмо, безаконовасмо, неправедно поступасмо пред Тобом; нити сачувасмо, нити извршисмо што си нам заповедио, но не напусти нас сасвим, Боже отаца. (Дан. 9, 5-6)

Сагреших, безаконовах и одбацих заповест Твоју, јер се у гресима зачех, и додадох ранама својим рану; но Ти ме помилуј, као милосрдан, Боже отаца. (Пс. 50, 5)

Теби, Судији моме, исповедих тајне срца свога; види моје смирење, види и тугу моју, и буди пажљив на суду моме сада, и Сам ме помилуј као милосрдан, Боже отаца. (Пс. 38, 19; 25, 18; 35, 23)

Као што некада, душо, Саул изгуби магарице оца свога, узгред нађе царство на дневном скупу; но пази, не заборављај себе, претпостављајући своје скотске похоте Царству Христовом. (I Сам. 9, 1-27; 10, 1)

Душо моја, иако некада богоотац Давид сагреши двоструко, бивши устрељен стрелом прељубе, и заробљен копљем казне за убиство; но ти сама болујеш од тежих грехова, самовољних чежњи. (II Сам. 11, 14-15)

Давид некада додаде безакоњу безакоње, убиство са прељубом помешавши, одмах показа двоструко кајање; но ти си, душо, најрђавија дела учинила, не покајавши се Богу.

Давид некада схвати, будући да написа песму као на слици, њоме изобличи дела која учини, вапијући: Помилуј ме, јер сагреших Теби јединоме Богу свих, Ти сам очисти ме. (Пс. 50, 3-6)

Као кад се Ковчег Завета ношаше на колима, када скренуше волови, Уза онај само се дотаче, и Божјим гњевом би кажњен; но бежи од његове дрскости, душо, и чесно поштуј божанске ствари. (II Сам. 6, 6-7)

Слушала си о Авесалому како на природу устаде, упознала си његова нечиста дела, којима оскврни постељу Давида, оца својега; но ти си подражавала његове страсне и сластољубиве жеље. (II Сам. 15, 137; 16, 21-22)

Покорила си своје слободно достојанство телу своме, јер нашавши, душо, другог Ахитофела - ђавола, потпала си под његове савете; но све Сам Христос растура, да се ти свакако спасеш. (II Сам. 16, 19-21)

Соломон дивни, иако пун благодати мудрости, и овај некада зло пред Богом учинивши, одступи од Њега; њему си се ти, душо, уподобила, проклетим твојим животом. (I Цар. 3, 12; 11, 4-6)

Вучен сластима својих страсти оскрњаваше се - авај мени! - љубитељ премудрости, љубитељ блудних жена, и би отуђен од Бога, кога си ти, о душо, подражавала умом, преко страсних нечистота. (I Цар. 11, 6-8)

Угледала си се, о душо, на Ровоама који не послуша савете очеве, уједно и на врло злог слугу Јеровоама, пређашњег одступника; но бегај од подражавања њих и вапи Богу: Сагреших, смилуј се на мене. (I Цар. 12, 13-14. 20)

Авај мени, душо моја, угледала си се на Ахавове грозоте, поставши пребивалиште телесних нечистота, и срамни сасуд страсти; но из дубине своје уздахни, и кажи Богу грехе своје. (I Цар. 16, 30)

Илија некада спали два посланства Језавељина од по педесет људи, када срамне пророке погуби на изобличење Ахавово; но бежи од угледања на њих двоје, душо, и снажи се. (II Цар. 1, 10-15)

Затвори се над тобом небо, душо моја, и глад за Богом постиже те, као некада Ахава, пошто се не покори речима Илије Тесвићанина; но угледај се на Сарептску удовицу и нахрани душу пророка. (I Цар. 17, 7-9)

Душо, нагомилала си драговољно Манасијине злочине, поставивши страсти као гадости, и увећала си гнев Божји против себе; но угледајући се усрдно и на његова покајања, стекни умилење. (II Цар. 21, 2)

Припадам Ти, и приносим Ти речи моје као сузе: сагреших, као што сагреши блудница, и безаконовах као нико други на земљи! Но смилуј се, Господару, на

створење Твоје и призиви ме.

Погубих лик Твој и покварих заповест Твоју, Спасе; сва се лепота помрачи и страстима угаси се свећа. Но смилувавши се, дај ми радост, као што пева Давид. (Пс. 50, 14)

Обрати се, покај се, откри тајне, говори Богу који све зна: Ти знаш моје тајне, једини Спасе; но Сам ме помилуј, као што пева Давид, по милости Својој. (Пс. 50, 3)

Исчилеше дани моји као сан онога који се пробуди; зато као Језекија плачем на постељи мојој, да ми се продуже године живота. Но који ће Исаија стати преда те, душо, ако не Бог свих. (I Цар. 20, 3; Ис. 38, 2-6)

Марији:

Завапивши к Пречистој Богоматери, одбацила си пређашње беснило страсти, које жестоко муче, и посрамила си непријатеља - кушача; но дај сада и мени служи твоме спасење од невоље. (Пс. 60, 11)

Онај Кога си заволела, Мати, Кога си зажелела, Кома си следовала, Он је покајање пронашао и даровао, као једини састрадални Бог; Њега непрестано моли, да нас избави од страсти и невоља.

Андреју:

Оче Андреје, на камену вере утврди ме молитвама твојим, ограђујући ме божанским страхом, и даруј ми покајање молим ти се сада; и избави ме од замки непријатеља који ме траже.

Слава, Тројичан:

Тројице проста, нераздељива, јединосушна Јединице, света Светила и Светлости, и свето Тројство и Једно свето, слави се Бог Тројица. Но душо, запевај, прослави Живот и Животе - Бога свих.

И сада, Богородичан:

Певамо Те, благосиљамо Те, клањамо Ти се Богородитељко, јер си од нераздељиве Тројице родила Једнога - Сина и Бога, и нама који смо на земљи, сама си открила све небеско.

ТРИПЕСНЕЦ, Глас 8. ПЕСМА 8.

Ирмос: Беспочетног Цара славе, пред Ким дрхте небеске Силе, свештеници певајте, народи преузносите у све векове.

Апостоли, као жеравице невештаственог огња, попалите вештаствене страсти моје, запаљујући сада у мени жељу за божанском љубављу.

Поштујмо милозвучне трубе Бога Речи, којима бише срушени неутврђени зидови непријатеља, и утврдише се бедеми богопознања.

Порушите страсна привиђења душе моје, Апостоли Господњи, који порушисте храмове и стубове непријатеља, Ви - храмови освећени.

Богородичан:

Сместила си у себи Несместивог по природи; држала си Онога који држи све; дојила си, Чиста, Онога који храни твар - Христа Животодавца.

Други Трипеснец, глас исти

Ирмос: Исти.

Апостоли Христови, создавши сву Цркву неимарством Духа Светога, у њој

благосиљате Христа у све векове.

Затрубивши трубама учења, Апостоли оборише сву лаж идолску, преузносећи Христа у све векове.

Апостоли, добро пресељење, надзорници света, и житељи неба, избавите од беда оне, који вас увек славе.

Слава, Тројичан:

Тросунчано свесветло Богочакалије, истославна и истопрестолна Природо, Оче Створитељу свега, Сине и Божански Душе, певам Те у векове.

И сада, Богородичан:

Народи, непрестано славимо Божију Матер, као најчаснији и највиши Престо, једину и по порођају Матер и Дјеву.

ВЕЛИКИ КАНОН, ПЕСМА 8.

Ирмос: Онога Кога славе војске небеске, и пред Ким дрхте Херувими и Серафими, све што дише и сва твар, певајте, благосиљајте и преунесите у све векове.

Помилуј, Спасе, сагрешившег, подигни ум мој ка обраћењу, прими ме кајућег се, смилуј се на вапијућег: Теби јединоме сагреших и безаконовах, помилуј ме.

Колесничар Илија, колесницом врлина ношаше се изнад свега земаљског, кад узиђе као на небо. Зато, душо моја, размишљај о његовом усхођењу. (II Цар. 2, 11)

Јорданска вода, ударена од Јелисеја плаштом Илијиним, заустави се. Ти пак, о душо моја, ниси окусила ове благодати због неуздражања. (II Цар. 2, 14)

Јелисеј некада, примивши плашт Илијин, прими двоструку благодат од Бога; ти пак, о душо моја, ниси окусила ове благодати због неуздражања. (II Цар. 2, 9. 12-13)

Сунамићанка, по својој доброј нарави, некада угости Праведнога, о душо! Ти пак ниси примила у дом ни странца ни путника, зато ћеш плачући бити избачена напоље из брачне одаје. (II Цар. 4, 8)

Увек си подражавала Гијезијев нечисти разум, о бедна душо! Његовог среброљубља клони се макар у старости; бежи од пакленог огња, одступивши од својих зала. (II Цар. 5, 20-27)

Ти душо, угледавши се на Осију, стекла си себи његову губу двоструко, јер о непристојним стварима размишљаш и противзаконно радиш; остави то што имаш и притеци к покајању. (II Цар. 15, 5; II Днев. 26, 19)

Слушала си, душо, за Ниневијане кајуће се Богу у врећама и пепелу, но на њих се ниси угледала; но показала си се гора од свих, пре и после Закона сагрешивших. (Јона 3, 5)

Слушала си, душо, за Јеремију у јами блата, који град Јерусалим оплакујући вапијаше и сузе тражаше; угледај се на његов плачевни живот, и спашћеш се. (Јерем. 38, 6)

Јона у Тарсис побеже, унапред предвидевши обраћање Ниневијана, јер разумеде као пророк Божије милосрђе; зато ревноваше да се пророштво не покаже лажно. (Јона 1, 3)

Слушала си, о душо, за Данила у јами, како затвори уста зверова; сазнала си како младићи, који беху са Азаријем, погасише вером пламен вреле пећи. (Дан. 14, 31; 3, 24)

Показах ти, душо, све из Старог Завета за углед; подражавај богоугодна дела праведних, а избегавај опет грехове рђавих.

Правосудни Спасе, помилуј и избави ме од огња и претње, које ћу на суду

оправдано претрпети; опрости ми пре смрти врлинама и покајањем.

Као разбојник вапијем Ти: Помени ме! Као Петар плачем горко; као цариник вичем: Опрости ми, Спасе! као блудница плачем; прими моје ридање као некада Хананејкино. (Лк. 23, 42; 22, 62; 18, 13; 7, 37-38; Мт. 15, 22)

Исцели, Спасе, гнојност ништавне душе моје, једини Лекару; стави ми завој, и јелеј и вино - дело покајања, умилење са сузама.

Угледајући се на Хананејку и ја вапијем: Помилуј ме, Сине Давидов! дотичем се краја одеће, као крвоточива жена; плачем као Марта и Марија над Лазарем. (Мт. 15, 22; 9, 20; Јн. 11, 33)

Скленицу са сузама, Спасе, као миро изливајући на главу, вапијем Ти као блудница која тражаше милости; молбу приносим и молим да добијем опроштај. (Мт. 26, 6-7; Мк. 14, 3; Лк. 7, 37-38)

Иако Ти нико не сагреси као ја, но ипак прими и мене, милосрдни Спасе, који се кајем са страхом и вапијем са љубављу; Сагреших Теби јединоме, безаконовах, помилуј ме.

Поштеди, Спасе, Твоје створење, и тражи као Пастир изгубљену овцу, залуталога отми од вука, учини ме овцом на паши Твојих оваца. (Пс. 119, 176)

Када седнеш Судијо као милосрдан, и покажеш Твоју страшну славу Христе, о, какав ће страх настати тада од пећи усијане, за све који се боје јавности суда Твог. (Мт. 25, 31. 41. 46)

Марији:

Мати Незалазне Светлости, просветивши тебе, разреши те од помрачења страст!. Зато, ушавши у благодат Духа Светога, просвети, Маријо, оне који те верно величају.

Видевши ново чудо у теби, Мати, препаде се уистини божанствени Зосима; јер анђела гледаше у телу и испуњаше се страхом, славећи Христа у векове.

Андреју:

Андреје Критски, чесна похвало, молим те моли се, као који имаш слободу пред Господом, да молитвама твојим нађем сада разрешење свеза безакоња, Учитељу, славо Преподобних.

Благосиљамо Оца, Сина и Светога Духа, Господа.

Тројичан:

Беспочетни Оче, сабеспочетни Сине, Утешитељу благи, Душе прави; Родитељу Речи Божје, Речи Оца беспочетнога, Душе животворни и стваралачки, Тројице Јединице, помилуј ме.

И сада, Богородичан:

Пречиста, у утроби Твојој изатка се тело - духовна порфира Емануилова, као од црвеног скерлета, зато величамо Тебе уистини Богородицу.

Хвалимо, благосиљамо, клањамо се Господу, певајући и преузносећи Га у све векове.

И опет Ирмос: Онога кога славе...

ТРИПЕСНЕЦ, Глас 8. ПЕСМА 9.

Ирмос: Исповедамо Те ваистину Богородицу, спасени Тобом, Дјево Чиста, величајући Те са бестелесним чиновима.

Апостоли, који се показасте извори спасоносне воде, оросите душу моју увенулу греховном жеђу.

Мене који пловим по пучнини погуби, и који сам већ потонуо, спаси ме, Господе, десницом Својом као Петра.

Као со заиста укуских учења, излечите трулеж ума мога, и одагнајте таму незнања.

Богородичан:

Владичице, која си родила Радост, подари ми плач, којим ћу моћи наћи божанску утеху у дан Суда.

Други Трипеснец, Глас исти

Ирмос: Тебе Посредницу неба и земље сви нараштаји величају, јер у Тебе, Дјево, телесно се усели пуноћа Божанства.

Тебе, благословени Апостолски саборе, песмама величамо; јер се показасте као пресветла светила васељене, одгонећи обману.

Апостоли блажени, еванђелском вашом мрежом уловивши словесне рибе, њих приносите увек за храну Христу.

Молимо вас, Апостоли, помените нас вашим молитвама к Богу, да се избавимо од свих искушења, ми који вас с љубављу прослављамо.

Слава, Тројичан:

Певам Тебе, Триипостасну Јединицу, Оче, Сине са Духом, Јединог једносушног Бога, Тројицу равносилну и беспочетну.

И сада, Богородичан:

Тебе - Родитељку Детета и Дјеву, сви нараштаји величамо, као они који се Тобом избависмо од клетве, јер си нам родила Радост - Господа.

ВЕЛИКИ КАНОН, ПЕСМА 9.

Ирмос: Од бесеменог зачећа рођење неизрециво, од Матере безмужне нетрулежни пород, јер Божије рођење обнавља природе. Зато те сви нараштаји, као Богоневестну Матер, православно величамо. (Лк. 1, 35. 48)

Ум се обрани, тело се уболести, болује дух, реч изнеможе, живот се умртви, крај је пред вратима. Стога, бедна душо моја, шта ћеш учинити када дође Судија да испита све твоје?

Представих ти, душо, Мојсијево стварање света, и од тада сво Старозаветно Писмо, које ти казује о праведницима и неправеднима; но ти си, о душо, сагрешивши Богу, подражавала друге а не прве.

Закон изнеможе, не делује Еванђеље, сво Писмо у теби би занемарено, Пророци изнемогоше и свака реч праведних; ране твоје, о душо, умножише се, не будући лекара који те исцељује.

Приводим те узор Новог Завета, који те воде, душо, ка умилењу; угледај се на праведнике, одвраћај се од грешника, и умилостиви Христа молитвом и постом, и бденисањем и чедношћу.

Христос се очовечи, сјединивши се са телом нашим, и све што је природно драговољно испуни, осим греха; показујући теби, о душо, углед и слику Свога снисхођења.

Христос се очовечи, призвавши на покајање разбојнике и блуднице; покај се, душо, врата Царства већ се отворише, и отимају се о њих фарисеји и цариници и прељубочинци који се кају. (Мт. 11, 12; 21 31; Лк. 16, 16)

Христос мудраце спасе, пастире сазва, многе младенце показа мученицима, Старца и стару Удовицу прослави; а ти, душо, њих ниси подражавала ни делањем ни живљењем, но тешко теби на суду! (Мт. 2, 1. 16; Лк. 2, 25-26. 36-38)

Господ постивши четрдесет дана у пустињи, на крају огладни, показујући да је човек; душо, не устраши се, ако ти се приближи непријатељ, молитвом и постом нек буде одбачен од ногу твојих. (Изд. 34, 28; Мт. 4, 2; Мк. 1, 13; Лк. 4, 2)

Христос бејаше кушан, ђаво кушаше, указујући камење да хлебови постану; на гору Га изведе да у трену види сва царства света. О душо, побој се замке, трезни се, моли се Богу свакога часа. (Мт. 4, 1-9; Мк. 1, 12-13; Лк. 4, 1-12)

Христов светилник, Грлица пустинољубива, Глас вапијућега - проповедајући покајање, објави: Ирод противзаконо живи с Иродијадом. Гледај, душо моја, да се не уплетеш у безаконе замке, но пригрли покајање. (Пес. над пес. 2, 12; Ис. 40, 3; Мт. 3, 8; 14, 3; Мк. 6, 17; Лк. 3, 19-20)

У пустињу се насели Претеча благодати, и сва Јудеја и Самарија чувши хитаху и усрдно исповедаху грехе своје, крштавајући се; но ти, душо, ниси се на њих угледала. (Мт. 3, 1-6; Мк. 1, 3-6)

Брак је частан и постеља неоскврњена, јер обоје Христос раније благослови будући у телу, кад у Кани на свадби воду у вино претвори, и показа тиме прво чудо, да се ти, о душо, измениш. (Јевр. 13, 4; Јн. 2, 1-11)

Христос укрепи ослабљенога који узео одар, и умрлог младића, сина удовичиног васкрсну, и капетановог слугу подиже, и Самарјанки откри Себе, да службу у духу теби, душо, представи. (Мт. 9, 6; 8, 13; Лк. 7, 14; Јн. 4, 7-24)

Господ исцели крвоточиву жену додиром краја одеће, и губаве очисти; слепе и хроме просветивши исправи, глуве пак и неме и згрчену жену исцели речју, да се ти спасеш, бедна душо. (Мт. 9, 20; 11, 5; Лк. 13, 11-13)

Христос Логос, исцељујући болести проповедаше Јеванђеље сиромашнима, хроме лечаше, са цариницима јеђаше, са грешницима разговараше; Јаировој кћери, која беше умрла, поврати душу додиром руке. (Мт. 4, 23; 9, 10-11; Мк. 5, 41-42)

Цариник се спасе, и блудница постаде целомудрена, а фарисеј, хвалећи се, би осуђен; јер цариник вапијаше: очисти ме! а блудница - помилуј ме! Фарисеј пак, хваљаше се говорећи: Боже, благодарим Ти! и остале безумне речи. (Лк. 18, 14; 7, 46-47)

Закхеј беше цариник, па ипак се спасе, а фарисеј Симон саблажњаваше се, блудница пак примаше разрешење грехова од Онога који има силу отпуштати грехе; њу, душо, труди се да подражаваш. (Лк. 19, 20; 7, 39; Јн. 8, 3-11)

О бедна душо моја, ниси се угледала на блудницу, која узевши алавастар мира, са сузама умиваше, а косом отираше ноге Спаситељу, Који цепаше списак њених старих сагрешења. (Лк. 7, 37-38)

Дознала си, душо моја, за градове којима Христос проповеда Еванђеље, како бише проклет. Побој се казне да не будеш као они, јер Господ, упоредивши их са Содомљанима, чак до пакла их осуди. (Лк. 10, 12-15)

Душо моја, немој се очајањем показати гора чувши за веру Хананејкину, чија се кћер речју Божјом исцели; него и ти, као она, завапи из дубине срца Христу: Сине Давидов, спаси и мене. (Мт. 15, 22)

Сине Давидов, смилуј се, спаси и помилуј ме, Ти који си бесомучне речју исцелио; умилним гласом реци ми као разбојнику: Заиста ти кажем, са мношћем бити у рају, када дођем у Слави Својој. (Мт. 8, 16; 8, 28-32; 9, 32-33; 12, 22; Мк. 1, 32-34; Лк. 23, 43)

Један разбојник Те хуљаше, а други Те разбојник као Бога слављаше, јер оба на крсту

висијаху. Но, о Милосрдни! као Твоме верноме разбојнику, који у Теби познаде Бога, и мени отвори врата Твога славнога Царства. (Мт. 27, 38. 44; Мк. 15, 27; Лк. 23, 33. 39-43; Јн. 19, 18)

Сва твар дрхташе видећи Те распета, горе и камење од страха се распадаху, и земља се колебаше, и пакао се разголићаваше, и светлост у дану помрачаваше, гледајући Тебе, Исусе, прикована телом. (Мт. 27, 18-22; Ик. 15, 38; Лк. 23, 45)

Не изискуј од мене плодове достојне покајања, јер снага моја у мени нестаде; даруј ми увек срце скрушено, и смиреност духа, да то Теби принесем, као пријатну жртву, једини Спаситељу. (Мт. 3, 8)

Судијо мој и Знанче мој, Који ћеш опет доћи са анђелима да судиш целом свету, поштеди ме тада погледавши ме Твојим милостивим оком, и помилуј ме, Исусе, као онога који је сагрешио више од сваког људског бића.

Марији:

Све си задивила твојим необичним животом, анђелске чинове и све људе, поживевши као бестелесно и натприродно биће; отуда си, Маријо, ишавши невештаственим ногама, прешла Јордан.

Преподобна Мати, умилостиви Створитеља за све који те славе, да се избавимо од злостављања и невоља оних који нас нападају са свих страна; да избавивши се од искушења, непрестано величамо Господа који те је прославио.

Андреју:

Андреје часни и оче треблажени, пастиру Критски, не престај молити се за оне који те певају: да се сви ми који поштујемо верно спомен твој, избавимо од гњева, и невоља, и пропасти, и безбројних сагрешења.

Слава, Тројичан:

Оца прославимо, Сина узвеличајмо, Духу божанскоме верно се поклонимо, Тројици неразделивој, Јединици по бићу, као Светлости и Светилима, и Животу и Животима, Који оживљава и просвећује све и сва.

И сада, Богородичан:

Чувај народ Твој, Пречиста Богородитељко, јер Тобом у вери живимо и Тобом се утврђујемо, и Тобом побеђујемо свако искушење, и надвлађујемо противнике, и напредујемо у богољубљу и братољубљу.

И опет Ирмос: Од бесеменога зачећа...

И даље се врши Јутрење по обичају.